

Algemeen Ambtsbericht Nigeria

15 oktober 2012

Colofon

Opgesteld door   Ministerie van Buitenlandse Zaken
                                  Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid
                                  Afdeling Migratie en Asiel
                                  Postbus 20061, 2500 EB Den Haag

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
2 Landeninformatie	7
2.1 Land en volk	7
2.1.1 Ligging en klimaat	7
2.1.2 Bestuurlijke indeling	7
2.1.3 Bevolking.....	8
2.1.4 Taal	9
2.1.5 Godsdienst.....	9
2.1.6 Munteenheid	9
2.2 Staatsinrichting.....	10
2.2.1 Uitvoerende macht	10
2.2.2 Wetgevende macht.....	11
2.2.3 Rechterlijke macht	11
2.3 Politieke ontwikkelingen	11
2.3.1 Korte terugblik.....	12
2.3.2 Aanloop naar de verkiezingen.....	12
2.3.3 Verkiezingen 2011.....	13
2.3.4 Stakingen en protesten	14
2.3.5 Corruptie	15
2.4 Veiligheidssituatie	16
2.4.1 Moslimextremisme in noord- en noordoost-Nigeria / Boko Haram	16
2.4.2 Conflicten tussen moslims en christenen	18
2.4.3 Nigerdelta.....	19
2.4.4 Burgerwachten	21
2.5 Documenten.....	22
2.5.1 Identiteitskaart.....	22
2.5.2 Geboorte- en huwelijksakte	23
2.5.3 Paspoort.....	23
3 Mensenrechten.....	25
3.1 Internationale verdragen en protocollen.....	25
3.2 Nationale wetgeving	26
3.2.1 Nationaliteitswetgeving	27
3.3 Toezicht	28
3.3.1 National Human Rights Commission	28
3.3.2 Niet-gouvernementele organisaties	28
3.4 Naleving en schendingen	29
3.4.1 Vrijheid van meningsuiting.....	29
3.4.2 Vrijheid van vereniging en vergadering	31
3.4.3 Vrijheid van godsdienst	33
3.4.4 Bewegingsvrijheid	34
3.4.5 Rechtsgang	35
3.4.6 Arrestatie en detentie	36
3.4.7 Mishandeling en foltering.....	38
3.4.8 Verdwijning en ontvoering	39

3.4.9	Moord en buitengerechtelijke executie	39
3.4.10	Doodstraf	40
3.5	Specifieke groepen	41
3.5.1	Vrouwen	41
3.5.2	Alleenstaande minderjarigen	47
3.5.3	Homoseksuelen	48
3.5.4	Etnische groepen	50
4	Vluchtelingen en ontheemden.....	51
4.1	Ontheemden- en vluchtelingenstroom.....	51
4.2	Opvang in de regio	52
4.3	Activiteiten van internationale organisaties	52
4.4	Terugkeer	53
5	Mensenhandel	54
5.1	Bestrijding	55
5.2	Risico van represailles.....	56
5.3	Risico van strafrechtelijke vervolging	56
5.4	Sociale en maatschappelijke herintegratie	57
5.5	Opvangmogelijkheden.....	57
6	Bijlagen	59
6.1	Literatuurlijst.....	59
6.1.1	Naslagwerken en rapporten	59
6.1.2	Websites.....	60
6.2	Lijst van afkortingen	62
6.3	Kaart van Nigeria	64

1 Inleiding

In dit algemeen ambtsbericht wordt de situatie in Nigeria beschreven voor zover deze van belang is voor de beoordeling van asielverzoeken van personen die afkomstig zijn uit dat land en voor besluitvorming over de terugkeer van afgewezen Nigeriaanse asielzoekers. Dit ambtsbericht is een actualisering van eerdere ambtsberichten over de situatie in Nigeria (laatstelijk 5 april 2011). Het algemeen ambtsbericht beslaat de periode van april 2011 tot en met september 2012.

Dit ambtsbericht is gebaseerd op informatie van openbare en vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van verschillende organisaties van de Verenigde Naties, (niet-)gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving in de media. Een overzicht van de geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst. Bovendien liggen bevindingen ter plaatse en vertrouwelijke rapportages van de Nederlandse vertegenwoordiging in Abuja aan dit algemeen ambtsbericht ten grondslag. Over het algemeen ambtsbericht wordt veelvuldig verwezen naar geraadpleegde openbare bronnen. Daar waar openbare bronnen zijn vermeld, wordt de tekst in veel gevallen ook ondersteund door informatie die op vertrouwelijke basis is ingewonnen.

In hoofdstuk twee wordt ingegaan op recente ontwikkelingen op politiek en veiligheidsgebied. Deze beschrijving wordt voorafgegaan door een beknopt overzicht van de recente geschiedenis van Nigeria. Ook is een korte passage over de geografie, de bevolking en de staatsinrichting van Nigeria opgenomen.

In hoofdstuk drie wordt de mensenrechtensituatie in Nigeria geschetst. Na een beschrijving van wettelijke garanties en internationale verdragen waarbij Nigeria partij is, komen de mogelijkheden van toezicht op naleving van de mensenrechten aan de orde. Daarna volgt de beschrijving van de naleving dan wel schending van bepaalde mensenrechten. Ten slotte wordt de positie van specifieke groepen belicht.

In hoofdstuk vier komen migratiestromen en activiteiten van internationale organisaties aan de orde.

2 Landeninformatie

2.1 Land en volk

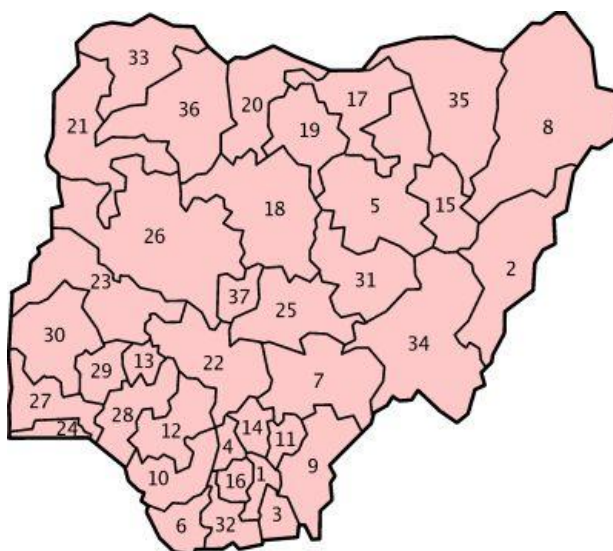
2.1.1 Ligging en klimaat

De Federale Republiek Nigeria ligt aan de westkust van Afrika, grenzend in het westen aan Benin, in het noordwesten aan Niger, in het noordoosten aan Tsjaad, in het oosten aan Kameroen en in het zuiden aan de Golf van Guinee. Door de grootte van het land (923.773 km², circa 27x Nederland) zijn er klimaat- en hoogteverschillen. Nigeria heeft deels droge savannen en tropisch regenwoud. In het noorden is sprake van een lange droge periode met een gemiddelde temperatuur van 26°C en een gemiddelde neerslag van 900 mm per jaar. Het zuidelijke gedeelte heeft een tropisch klimaat met een gemiddelde temperatuur van 27°C en een gemiddelde neerslag van 4000 mm per jaar.¹

2.1.2 Bestuurlijke indeling

Nigeria is administratief verdeeld in 36 staten en een federaal hoofdstedelijk territorium Abuja (*Federal Capital Territory*):

1. Abia,	20. Katsina
2. Adamawa,	21. Kebbi,
3. Akwa-Ibom,	22. Kogi,
4. Anambra,	23. Kwara,
5. Bauchi,	24. Lagos,
6. Bayelsa,	25. Nasarawa,
7. Benue,	26. Niger,
8. Borno,	27. Ogun,
9. Cross River,	28. Ondo,
10. Delta,	29. Osun,
11. Ebonyi,	30. Oyo,
12. Edo,	31. Plateau,
13. Ekiti,	32. Rivers,
14. Enugu,	33. Sokoto,
15. Gombe,	34. Taraba,
16. Imo,	35. Yobe,
17. Jigawa,	36. Zamfara,
18. Kaduna,	37. Abuja.
19. Kano,	

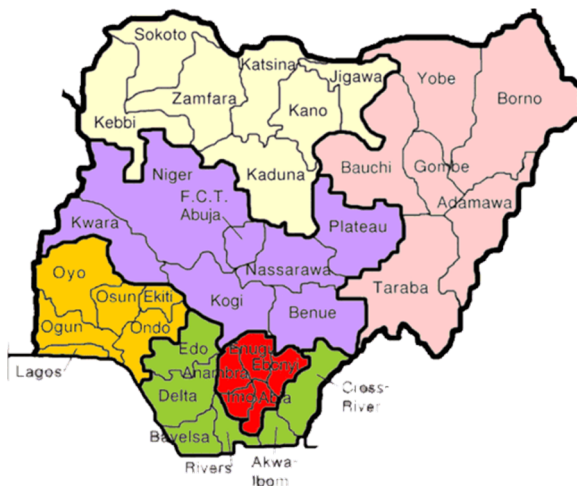

¹ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), www landenweb.net/nigeria/klimaat (1 oktober 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

De staten zijn onderverdeeld in 774 lokale regio's (*Local Government Areas*).²

Nigeria is bestuurlijk ingedeeld in zes 'geopolitieke zones', te weten:

1. *Noord-Centraal* (Benue, Kogi, Kwara, Nasarawa, Niger, Plateau en Abuja);
2. *Noord-Oost* (Adamawa, Bauchi, Borno, Gombe, Taraba en Yobe);
3. *Noord-West* (Jigawa, Kaduna, Kano, Katsina, Kebbi, Sokoto en Zamfara);
4. *Zuid-Oost* (Abia, Anambra, Ebonyi, Enugu en Imo);
5. *Zuid-Zuid* (Akwa-Ibom, Bayelsa, Cross River, Delta, Edo en Rivers);
6. *Zuid-West* (Ekiti, Lagos, Ogun, Ondo, Osun en Oyo).

2.1.3 Bevolking

Nigeria telt ruim 170 miljoen inwoners, verdeeld over 250 verschillende etnische groepen. De belangrijkste bevolkingsgroepen zijn de Hausa en Fulani in het noorden (29%), de Yoruba in het zuidwesten (21%), de Ibo in het zuidoosten (18%) en de Ijaw in het zuiden (10%). Ook de Kanuri (4%), de Ibibio (3,5%) en de Tiv (2,5%) vormen stammen van respectabele grootte. De bevolkingsdichtheid is ongeveer 184 inwoners per km². Het geboortecijfer is 36 en het sterftcijfer 16 per duizend inwoners. De levensverwachting is gemiddeld 52 jaar. Ongeveer 70% van de bevolking is werkzaam in de landbouw, 10% in de industrie en 20% in dienstverlenende beroepen. Ondanks de olierijkdom is de armoede in Nigeria groot. Ruim 60% van de bevolking leeft van minder dan één dollar per dag.⁴ Nigeria staat op plaats 156 van de 187 landen op de *Human Development Index (HDI)*, de VN-index voor sociale ontwikkeling.⁵

² US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012), www.wikipedia.org (5 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

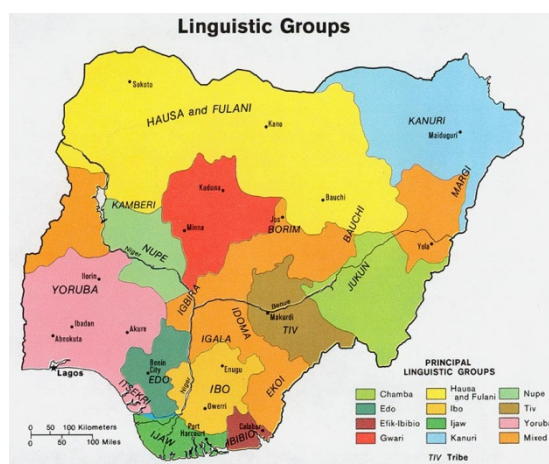
⁴ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), NRC.nl, *Staking Nigeria gaat door en dodental stijgt* (10 januari 2012), Reuters, *Nigerian poverty rising despite economic growth* (13 februari 2012), BBC News, *Nigerians living in poverty rise to nearly 61%* (13 februari 2012), Reformatorisch Dagblad, *Kloof tussen arm en rijk groeit in Nigeria* (15 februari 2012), Nigeria World, *Fighting corruption in Nigeria* (16 april 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

⁵ Human Development Index (HDI) – 2011 Rankings (www.hdr.undp.org/en/statistics, 1 oktober 2012).

2.1.4 Taal

In Nigeria worden meer dan 500 verschillende lokale talen gesproken. Hoewel Engels de officiële taal is, wordt het in de praktijk veelal als tweede taal gebruikt. Over het algemeen wordt Pidgin-Engels gesproken, een mix van Engels en inheemse Nigeriaanse woorden die vaak wordt gebruikt in de alledaagse conversatie. Pidgin wordt gesproken en verstaan door vrijwel alle Nigerianen. De belangrijkste lokale talen zijn Hausa in het noorden, Yoruba in het zuidwesten en Ibo in het zuidoosten. Onderwijs wordt in principe in het Engels gegeven. Afhankelijk van de regio wordt Hausa, Yoruba of Ibo als taal onderwezen.⁶

2.1.5 Godsdienst

De twee grootste religies in Nigeria zijn de islam en het christendom. Circa 50% van de bevolking is moslim, 45% christen en ongeveer 5% animistisch. In de praktijk vermengen elementen uit traditionele inheemse godsdiensten zich makkelijk met vooral het christelijke geloof. Het noorden van het land is voornamelijk islamitisch, het zuiden christelijk.⁷

2.1.6 Munteenheid

De Nigeriaanse munteenheid is de *Nigerian Naira* (internationale monetaire afkorting NGN). Eind september 2012 was € 1 circa NGN 200 en US\$ 1 circa NGN 160.⁸

⁶ Reuters, *Nigerian academics seek to elevate humble Pidgin* (20 september 2010), US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Africa News, *Of Yoruba, Arabic, and Origins of Local Languages* (29 juli 2012), www.etnologue.com/languages (1 oktober 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012), www.wikipedia.org (5 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012). Veel leraren (zeker in de landelijke gebieden) zijn het Engels niet goed machtig en schakelen daarom veelal over naar de lokale taal.

⁷ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom - Nigeria* (30 juli 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012). Zie ook § 3.4.3 'Vrijheid van godsdienst' (Mensenrechten).

⁸ www.coinmill.com / the currency converter (1 oktober 2012).

2.2 Staatsinrichting

Nigeria is een federale republiek, bestaande uit 36 deelstaten en het territorium Abuja (*Federal Capital Territory*). Abuja is sinds 1991 de hoofdstad; daarvoor was het de havenstad Lagos. Op 29 mei 1999 werd de huidige Nigeriaanse grondwet van kracht, met daarin opgenomen het mandaat en het functioneren van de verschillende staatsorganen. De grondwet voorziet in scheiding van de uitvoerende, de wetgevende en de rechterlijke macht.⁹

2.2.1 Uitvoerende macht

De uitvoerende macht berust bij de president en de uit meer dan 40 ministers bestaande Federale Uitvoerende Raad (*Federal Executive Council*). De president, die zowel staatshoofd als regeringsleider is, wordt direct gekozen voor een termijn van vier jaar. Hij kan slechts eenmaal voor een volgende termijn van vier jaar worden herkozen. Volgens informele afspraken wisselt het presidentschap na een ambtstermijn van acht jaar tussen het overwegend islamitische noorden en het meer christelijke zuiden (*power-sharing arrangement*).¹⁰

In de aanloop naar de verkiezingen van april 2011 vormden de zoneringsafspraken onderwerp van discussie, omdat de op 5 mei 2010 overleden president Umaru Yar'Adua (een noordelijke moslim) nog in zijn eerste termijn zat.¹¹ Een moslim-kandidaat als volgende president zou dan ook in de lijn der verwachting hebben gelegen. Maar toenmalig vice- en tevens interim-president Goodluck Jonathan (een zuidelijke christen) stelde zich desondanks beschikbaar als kandidaat voor de presidentsverkiezingen. Hij won deze en werd vervolgens op 29 mei 2011 ingezworen als nieuwe president van Nigeria.¹²

De president benoemt de ministers. Naast de federale regering in Abuja spelen de regeringen op deelstaatniveau een belangrijke rol. De deelstaatleiders (gouverneurs) worden direct gekozen voor een periode van vier jaar met een maximum van twee termijnen. Op hun beurt benoemen zij de deelstaatministers (*Commissioners of the State Government*).¹³

⁹ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Reports: Nigeria* (24 mei 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012). Zie ook § 2.1.2 'Bestuurlijke indeling'.

¹⁰ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

¹¹ Vanaf 29 mei 2007 tot aan zijn overlijden op 5 mei 2010 was Umaru Yar'Adua van de *People's Democratic Party (PDP)* president van Nigeria. Hij werd gedurende de interim-periode tot de verkiezingen in april 2011 opgevolgd door vicepresident Goodluck Jonathan, eveneens van de PDP.

¹² Reuters, *Nigeria's Jonathan sworn in for first full term* (29 mei 2011), US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Reports: Nigeria* (24 mei 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012). Zie voorts § 2.3 'Politieke ontwikkelingen'.

¹³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (september 2012) en www.wikipedia.org/wiki/List_of_Nigerian_state_governors (1 oktober 2012).

2.2.2 Wetgevende macht

De wetgevende macht berust bij de Nationale Vergadering (*National Assembly*), bestaande uit een Senaat (*Senate*) met 109 leden en een Huis van Afgevaardigden (*House of Representatives*) met 360 leden. De leden van beide kamers worden direct gekozen voor een termijn van vier jaar. Daarnaast kent elke deelstaat een eigen Huis van Afgevaardigden, waarvan de leden eveneens direct worden gekozen. Zowel in het federale Huis van Afgevaardigden als in de Senaat beschikt de *People's Democratic Party (PDP)* van president Jonathan over een absolute meerderheid van de zetels.¹⁴

2.2.3 Rechterlijke macht

De rechterlijke macht, gebaseerd op het Britse rechtssysteem, wordt gevormd door een stelsel van rechtbanken, met op federaal niveau een *Supreme Court of Justice*, een *Federal Court of Appeal* en een *Federal High Court*. Op deelstaatniveau zijn er de *High Courts*, de *Sharia Courts* (alleen in de twaalf noordelijke deelstaten die de sharia hebben ingevoerd: Bauchi, Borno, Gombe, Jigawa, Kaduna, Kano, Katsina, Kebbi, Niger, Sokoto, Yobe en Zamfara) en de *Customary Courts of Appeal*. Behalve binnen deze formele structuur wordt er op lokaal niveau recht gesproken door traditionele hoofden en religieuze functionarissen.¹⁵

2.3 Politieke ontwikkelingen

Gedurende de verslagperiode stonden de politieke ontwikkelingen voor een groot deel in het teken van de verkiezingen in april 2011. Het verkiezingsproces werd gekenmerkt door politieke, sociaal-economische, religieuze en etnische spanningen en lokale geweldsuitbarstingen. Hoewel de verkiezingen op zich relatief goed verliepen, bleef de situatie in Nigeria zowel voor, tijdens als na de verkiezingen onrustig. Er vonden diverse beschietingen en (bom)aanslagen plaats met vele doden, gewonden en ontheemden tot gevolg. In delen van noord-Nigeria werd de noodtoestand uitgeroepen en werden de grenzen met Kameroen, Tsjad en Niger tijdelijk gesloten.¹⁶ Voorts braken er begin 2012 in het hele land stakingen uit als

¹⁴ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

¹⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Reports: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012), UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012). Zie voorts § 3.4.5 'Rechtsgang'.

¹⁶ Reuters, *Nigerian poll overshadowed by violence and chaos* (9 april 2011), NRC Handelsblad, *Opkomst bij verkiezingen Nigeria laag door geweld* (27 april 2011), Reuters, *Key political risks to watch in Nigeria* (14 december 2011), Volkskrant, *Noodtoestand uitgeroepen in Nigeria* (31 december 2011), Reuters, *Nigeria's Jonathan declares state of emergency against Islamist insurgency* (2 januari 2012), Knack Magazine, *Nigeria, waar jihadist thuis zijn* (4 januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), NRC Handelsblad, *Avondklok in noorden Nigeria – dodental aanslagen stijgt* (7 januari 2012), Volkskrant, *Christenen vluchten weg uit noorden Nigeria* (7 januari 2012), NU.nl, *Mogelijk honderden doden door geweld Nigeria* (22 januari 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), De Volkskrant, *Dodental aanslagen Nigeria loopt op* (18 juni 2012), IRIN, *Nigeria: Violence, curfews and border closures hurt livelihoods* (5 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

gevolg van het feit dat de regering Jonathan de subsidie op brandstof per 1 januari 2012 had geschrapt, waardoor de prijs van benzine en diesel meer dan verdubbelde.¹⁷

2.3.1 Korte terugblik

Nigeria werd in 1903 een kolonie van Groot-Brittannië. Voordat de Britten naar Nigeria kwamen, was het land, dat ook al door andere Europeanen was bezocht, grofweg verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk deel die sterk van elkaar verschilden. In het noorden speelde de islam een belangrijke rol, in het zuiden de meer traditionele inheemse godsdiensten en later ook het christelijk geloof. Onder het Britse koloniale bestuur werden noord en zuid samengevoegd tot het huidige Nigeria, dat op 1 oktober 1960 een onafhankelijke federale republiek werd. De samenvoeging van noord en zuid had veel religieuze en ethische conflicten tot gevolg die tot op de dag van vandaag in de samenleving doorwerken.¹⁸

2.3.2 Aanloop naar de verkiezingen

Toen op 5 mei 2010 president Umaru Yar'Adua (een noordelijke moslim) vroegtijdig overleed, werd tot aan de verkiezingen in 2011 vicepresident Goodluck Jonathan (een zuidelijke christen) als interim-president aangesteld. Jonathan beloofde dat zijn regering zich tijdens zijn korte ambtsperiode zou richten op goed bestuur met speciale aandacht voor energievoorziening, electorale hervormingen, corruptiebestrijding en het handhaven van vrede in de olierijke Nigerdelta. Op al deze terreinen heeft hij diverse activiteiten ontplooid, waarvan echter weinig terecht kwam.¹⁹ Zijn aandacht richtte zich vooral op de campagne van zijn PDP-kandidatuur voor het presidentschap. Zijn kansen voor deelname waren aanvankelijk niet zeker vanwege de heersende opinie dat het overwegend islamitische noorden na het overlijden van Yar'Adua recht had op minstens nog een ambtstermijn. Jonathan ging echter door met zijn campagne, waarbij hij steun ondervond van diverse deelstaatleiders, ook uit het noorden.²⁰

¹⁷ Volkskrant, *Doden bij hevige onlusten Nigeria* (9 januari 2012), NOS.nl, *Nigeria verlamd door staking en terreur* (9 januari 2012), Reuters, *Anger grows as Nigeria fuel strike enters 3rd day* (10 januari 2012), NRC.nl, *Staking Nigeria gaat door en dodental stijgt* (10 januari 2012), Volkskrant, *Nigeriaanse vakbond dreigt stop olieproductie* (11 januari 2012) en Volkskrant, *Overleg over brandstofsubsidie Nigeria loopt vast* (16 januari 2012).

¹⁸ US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012), CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012) en www landenweb.net/nigeria/geschiedenis (5 oktober 2012).

¹⁹ Volkskrant, *President Nigeria Umaru Yar'Adua overleden* (6 mei 2010), NRC, *Jonathan legt eed af als nieuwe president Nigeria* (6 mei 2010), Reuters, *Nigerian president promises jobs, electricity* (26 maart 2011), US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

²⁰ Reuters, *Support grows for Nigerian leader to stand in polls* (26 juli 2010), Reuters, *Nigeria's presidency and the north-south question* (18 september 2010), Reuters, *Nigeria's Jonathan wins ruling party primaries* (14 januari 2011), Reuters, *Nigeria's Jonathan wraps up campaign in Muslim north* (16 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012). Zie § 2.2.1 'Uitvoerende macht' (Staatsinrichting).

2.3.3 Verkiezingen 2011

Aanvankelijk waren de parlements-, presidents- en deelstaatverkiezingen gepland in januari 2011, maar op verzoek van de *Independent National Electoral Commission (INEC)* werden deze om logistieke en organisatorische redenen verschoven naar april 2011 (parlement: 9 april, president: 16 april, deelstaat: 26 april).²¹ De aanloop naar de verkiezingen verliep onrustig en werd gekenmerkt door spanningen, lokale geweldsuitbarstingen en bloedige incidenten tussen aanhangers van verschillende politieke stromingen.²² De verkiezingen zelf verliepen volgens onafhankelijke waarnemers ordelijker en geloofwaardiger (redelijk eerlijk en vrij) dan eerdere verkiezingen in 2007, 2003 en 1999, maar volgens velen bleek er sprake van fraude. De regeringspartij PDP won uiteindelijk de verkiezingen en bleef met een absolute meerderheid de grootste partij in het parlement.²³

Ondanks een eerlijker verloop gingen de verkiezingen 2011 gepaard met grootschalig politiek, etnisch en religieus geweld. Aan de vooravond van de parlementsverkiezingen op 9 april ontplofte in Suleja, een voorstad van Abuja, een bom in een coördinatiecentrum van de INEC met twaalf dodelijke slachtoffers en vele gewonden tot gevolg. Vermoed werd dat het een politiek gemotiveerde aanslag betrof; er waren geen directe aanwijzingen voor betrokkenheid van de radicaal islamitische groepering *Boko Haram*.²⁴ Wel pleegden aanhangers van deze fundamentalistische beweging in de aanloop naar en gedurende en ná de drie verkiezingsronden met regelmaat (bom)aanslagen op kiescentra. Ook werd *Boko Haram* verantwoordelijk gehouden voor een aanhoudende reeks van moorden op overheidsdienaren en aanslagen op diverse kerken in grote delen van noord-Nigeria.²⁵

Na het bekend worden van de overwinning van de christelijke en zuidelijke president Goodluck Jonathan (59% van de stemmen) op zijn voornaamste islamitische noordelijke tegenstander Muhammadu Buhari (32% van de stemmen) van het *Congress for Progressive Change (CPC)* ontstond vooral

²¹ Reuters, *Legal wrangling delays Nigeria election preparations* (18 augustus 2010), Reuters, *Nigeria parl't body accepts need for poll delay* (27 september 2010), Reuters, *Nigeria must move fast on polls timetable* (15 oktober 2010), Reuters, *Nigeria voter registration to start in January* (2 november 2010), Reuters, *Nigeria's election timetable* (23 november 2010), Reuters, *Nigeria pushes back polls after logistics chaos* (3 april 2011), Trouw, *Stembiljetten te laat binnen: Nigeria stelt verkiezingen uit* (4 april 2011), NRC Handelsblad, *Nigeria stelt alle verkiezingen uit* (4 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

²² Reuters, *Bombs, shootings hit Nigeria before election year* (29 december 2010), Reuters, *Buildings burn, death toll mounts in central Nigeria* (30 januari 2011), AI, *Nigeria warned over rise in pre-election violence* (18 maart 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

²³ Reuters, *Latest election results declared* (12 april 2011), Reuters, *Fraud and fights mar final Nigerian state election* (6 mei 2011), ICG, *Lessons from Nigeria's 2011 Elections* (15 september 2011), Reuters, *Nigerian court rejects challenge to Jonathan win* (28 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

²⁴ Zie voor meer gedetailleerde informatie over deze groepering § 2.4.1 'Moslimextremisme in noord- en noordoost-Nigeria / Boko Haram'.

²⁵ Reuters, *Many dead in Nigerian election protests* (18 april 2011), Reuters, *Nigerian bomb blast injures five police, soldiers* (19 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Metro, *Bomaanslag op katholieke kerk Nigeria* (11 maart 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (mei 2012), Metro, *Kerken aangevallen in Noord-Nigeria* (17 juni 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

onder de Buhari-aanhang in noord-Nigeria veel frustratie over het onverwachte succes van Jonathan in enkele deelstaten. Er braken in grote delen van noord-Nigeria (vooral in de deelstaten Bauchi, Gombe, Kaduna, Kano en Niger) hevige rellen uit met honderden doden, gewonden en duizenden ontheemden tot gevolg. Vooral de christenen in deze gebieden moesten het ontgelden. De daders waren vaak jonge mannen uit de armste moslim-gelederen van de samenleving zonder enig zicht op sociaal-economische vooruitgang. Deze uitzichtloosheid vormt een gevaarlijke voedingsbodem voor mogelijke nieuwe aanhangers van *Boko Haram*. Een belangrijke taak voor president Jonathan is zich nu sterk te maken voor versnelde sociale en economische ontwikkelingen.²⁶

Politieke partijen

De grondwet staat vorming van politieke partijen toe. Politici kunnen vrijelijk campagne voeren. Er zijn meer dan dertig partijen geregistreerd. De belangrijkste zijn de *People's Democratic Party (PDP)*, de *All Nigeria People's Party (ANPP)*, het *Action Congress of Nigeria (ACN)* en het *Congress for Progressive Change (CPC)*. De PDP is de grootste partij en bestaat voor een belangrijk deel uit personen met verschillende sociale, etnische, religieuze en politieke achtergronden. De partij heeft geen duidelijke ideologische signatuur. De ANPP is de tweede partij van het land en heeft veel steun van moslims uit het noorden. De partij wordt gezien als conservatief. Het ACN werd gevormd in 2006 uit een alliantie van verschillende politieke partijen, waaronder de progressieve *Alliance for Democracy (AD)* uit het zuidwesten en een aantal politici uit de PDP. Het is één van de meest actieve oppositiepartijen van het land.²⁷

2.3.4 *Stakingen en protesten*

Begin januari 2012 lag het economisch leven in Nigeria grotendeels plat nadat de regering Jonathan de subsidie op brandstof per 1 januari 2012 zonder vooraankondiging had afgeschaft, waarna de diesel- en benzineprijzen meer dan verdubbelden. Volgens de regering moest deze nieuwe maatregel zes miljard euro opleveren om onder meer de infrastructuur in het land te verbeteren. De hierop volgende door de vakbonden uitgeroepen landelijke stakingen hadden een over het algemeen relatief vreedzaam karakter, maar onttaarden geleidelijk aan in steeds heftigere protesten. In enkele steden braken gewelddadigheden uit bij

²⁶ NRC Handelsblad, *Jeugd kiest voor Boko Haram door willekeur en armoede* (12 april 2011), Reuters, *Many killed in northern Nigeria unrest* (18 april 2011), Reuters, *Nigeria's Jonathan wins presidential elections* (18 april 2011), Reuters, *Election protests set northern Nigeria ablaze* (18 april 2011), Reuters, *Nigerian president urges unity after election riots* (18 april 2011), NRC Handelsblad, *Doden in Nigeria na zege president Jonathan* (19 april 2011), Het Parool, *Jonathan roept op tot kalmte in Nigeria* (19 april 2011), Nederlands Dagblad, *Geweld tegen christenen* (21 april 2011), De Volkskrant, *Veel meer doden in Nigeria dan gedacht* (23 april 2011), AFP, *Nigeria: la pauvreté est à l'origine des violences, pas la religion* (25 april 2011), Reuters, *Key political risks to watch in Nigeria* (3 mei 2011), Reuters, *Nigeria post-election violence killed 800* (16 mei 2011), AFP, *Nigeria: 800 morts dans les émeutes post-électorales d'avril* (16 mei 2011), Reuters, *Nigeria needs targeted approach to tackle Islamists* (18 november 2011), IRIN, *What will follow Boko Haram?* (24 november 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), The Guardian, *President plans job scheme, pledges credible polls* (10 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), IRIN, *Nigeria: Violence, curfews and border closures hurt livelihoods* (5 juli 2012), US Department of State, *Country Reports on Terrorism 2011 – Nigeria* (31 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

²⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012).

betogingen tegen de dure diesel en benzine, waarbij tal van doden en gewonden vielen. Betogers staken autobanden in brand en wierpen stenen naar agenten, die hierop reageerde met traangas om de menigte uiteen te drijven. Ook zou er meerdere malen gericht met scherp zijn geschoten op actievoerende burgers.²⁸

Als gevolg van de voortdurende protesten moest president Jonathan weer overgaan tot gedeeltelijke herinvoering van de subsidie in een poging de algemene stakingen, die het land volledig stillegden, te beëindigen. Na de aankondiging van de president schortten de vakbonden hun protestacties op. Hoewel nadien het normale leven weer goeddeels werd hervat, bleef de onderhuidse onrust groot. Ook na het opschorten van de protesten was de roep om beter bestuur ongekend luid, mogelijk geïnspireerd door de Arabische lente en de wereldwijde *Occupy*-beweging.²⁹

2.3.5 Corruptie

Nigeria staat op de *Corruption Perceptions Index 2011* op plaats 143 van de landenlijst van 183 en scoort met 2,4 heel laag (d.w.z. veel corruptie) op de metingsschaal van nul tot tien. Het belangrijkste orgaan van de Nigeriaanse regering in de strijd tegen corruptie is de *Economic and Financial Crimes Commission (EFCC)*. Bestrijding van corruptie is in Nigeria echter een gecompliceerde aangelegenheid, omdat het om een wijd vertakt maatschappelijk probleem gaat. Vervolg van verdachten van corruptie vindt in geringe mate plaats en de straffen blijven veelal beperkt tot een geldboete. Gebrek aan onafhankelijkheid van de commissie zou een van de oorzaken zijn die hieraan ten grondslag liggen.³⁰

²⁸ AI, *Nigeria urged to end police attacks on fuel protesters* (4 januari 2012), Volkskrant, *Doden bij hevige onlusten Nigeria* (9 januari 2012), NOS.nl, *Nigeria verlamd door staking en terreur* (9 januari 2012), Reuters, *Anger grows as Nigeria fuel strike enters 3rd day* (10 januari 2012), NRC.nl, *Staking Nigeria gaat door en dodental stijgt* (10 januari 2012), Volkskrant, *Nigeriaanse vakbond dreigt stop olieproductie* (11 januari 2012), ICRC, *Nigeria: responding to multiple situations of violence* (13 januari 2012), NRC.nl, *Vakbonden Nigeria kondigen hervatting van landelijke staking aan* (15 januari 2012), Volkskrant, *Overleg over brandstofsubsidie Nigeria loopt vast* (16 januari 2012), Africa Confidential, *How the fuel row caught fire* (20 januari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (maart 2012) en BBC News, *Nigeria fuel subsidy report 'reveals \$ 6bn fraud'* (24 april 2012).

²⁹ Volkskrant, *Nigeriaanse president belooft verlaging brandstofprijzen* (16 januari 2012), NOS.nl, *Protestacties Nigeria opgeschort* (16 januari 2012), Africa Confidential, *How the fuel row caught fire* (20 januari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (februari 2012), IRIN, *Nigeria: Never so divided, never so united* (3 februari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (april 2012), Reuters, *Nigeria parliament urges fuel subsidy graft arrests* (25 april 2012), NRC Next, *Schokkend, zelfs voor Nigeria* (26 april 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (mei 2012), BBC News, *Nigeria's President Jonathan 'must act over fuel scam'* (28 mei 2012) en Reuters, *Nigerian subsidy probe head quizzed over bribe* (15 juni 2012).

³⁰ Africa News, *EFCC – Between Anti-Corruption Crusade And Political Agenda* (11 januari 2011), HRW, *Nigeria: Corruption on Trial?* (augustus 2011), Reuters, *Nigeria anti-graft agency fails to deliver* (25 augustus 2011), Reuters, *Nigeria arrests three ex-governors on fraud charges* (7 oktober 2011), Reuters, *Nigerian president sacks head of anti-graft agency* (23 november 2011), Reuters, *Tsar sacking unlikely to curb Nigerian graft* (25 november 2011), Reuters, *Key political risks to watch in Nigeria* (14 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Reuters, *Nigeria police chief says own officers are corrupt* (14 februari 2012), Nigeria World, *Fighting corruption in Nigeria* (16 april 2012), NRC Next, *Schokkend, zelfs voor Nigeria* (26 april 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (mei 2012), Reuters, *Nigeria president unlikely to risk oil graft crackdown* (14 mei 2012), De Volkskrant, *Geld naar crimineel; Shell in Nigeria* (22 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), De Volkskrant, *President Nigeria zet corrupte top oliebedrijf aan de kant* (27 juni 2012), Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2011* (www.transparency.org, 3 juli 2012), Africa News, *Judges Are Under Tremendous Pressures* (29 juli 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012), AFP, *Le president nigérien s'engage à nouveau contre la corruption et l'insécurité* (1 oktober 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

2.4 Veiligheidssituatie

In de verslagperiode deden zich in Nigeria geregeld geweldsuitbarstingen voor, zowel politiek, crimineel als etnisch-religieus van aard, die een bedreiging vormen voor de veiligheid en stabiliteit in het land. Vooral in noord-Nigeria, de deelstaat Plateau in centraal-Nigeria en in de Nigerdelta vonden ernstige onlusten plaats. De ongeregelde heden waren vaak het gevolg van de slechte sociaal-economische situatie en etnische en religieuze spanningen. Militante groeperingen lieten van zich horen en waren betrokken bij moordaanslagen en ontvoeringen. Hoewel diverse arrestaties werden verricht, bleken de lokale en federale autoriteiten niet bij machte afdoende tegen de geweldsspiraal op te treden. En zolang de misstanden als sociaaleconomische ongelijkheid, corruptie, straffeloosheid en buitengerechtigde moorden niet voldoende worden aangepakt, lijkt er geen vooruitzicht op verbetering van de veiligheidssituatie.³¹

Volgens de *Global Peace Index 2012* scoort Nigeria laag op de ranglijst van veilige en vreedzame landen in de wereld (plaats 146 van de 158 genoteerde landen).³² Hieronder volgt een beschrijving van een aantal conflicten in verschillende gebieden in Nigeria.

2.4.1 Moslimextremisme in noord- en noordoost-Nigeria / Boko Haram

Gedurende de verslagperiode vonden wederom gewelddadigheden plaats door de radicale islamitische beweging, *Boko Haram*. Het bleef onrustig in met name het noorden en noordoosten met bloedige (zelfmoord)aanslagen, bomexplosies en beschietingen in steden als Abuja, Damaturu, Jos, Kaduna, Kano en Maiduguri, waarbij honderden mensen om het leven kwamen en duizenden op de vlucht sloegen. Overheids- en veiligheidsdiensten waren veelal doelwit van de aanslagen, zo ook christenen, gematigde moslims en lokale leiders.³³ Eind augustus 2011 vond een bomaanslag plaats op het VN-hoofdkwartier in Abuja, die door *Boko Haram* werd opgeëist.³⁴

³¹ USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Nigeria* (28 april 2011), Reuters, *Gunmen kidnap Briton and Italian in north Nigeria* (13 mei 2011), UN News Service, *UN rights office calls on Nigeria to address renewed ethnic, religious violence* (9 september 2011), Reuters, *Ethnic and religious unrest in Nigeria* (6 november 2011), Reuters, *Nigeria arrests sect suspects after dozens killed* (8 november 2011), Reuters, *Nigeria needs targeted approach to tackle Islamists* (18 november 2011), Reuters, *Nigeria Islamist sect member given 3 years in jail* (6 december 2011), Reuters, *Gun battle, explosions erupt in northern Nigeria* (22 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), IDMC, *Nigeria: Sectarian violence across the country displaces thousands* (13 januari 2012), Volkskrant, *Glijdt Nigeria af naar een burgeroorlog?* (21 januari 2012), BBC News, *Nigeria forces 'kill Islamist Boko Haram militants'* (20 februari 2012), Reuters, *Ethnic violence kills 16 in Nigeria's Benue state* (7 maart 2012), De Morgen, *Gijzelaars gedood tijdens mislukte redding in Nigeria* (10 maart 2012), AFP, *Nigeria: la police repousse une attaque islamiste dans le nord* (11 maart 2012), Metro, *Doden bij bankoverval Nigeria* (30 maart 2012), Nigeria World, *Fighting corruption in Nigeria* (16 april 2012), Nigerian Tribune, *7 killed, police station bombed, as robbers raid bank in Kogi* (26 april 2012), De Volkskrant, *Bomaanslagen op invloedrijke krant* (27 april 2012), Spits, *Tientallen doden door aanslag Nigeria* (3 mei 2012), AFP, *Nigeria: sept membres d'une même famille tués dans le centre du pays* (10 mei 2012), Nigerian Tribune, *Insecurity giving Nigeria bad image – Obasanjo* (22 mei 2012), De Volkskrant, *Bende vermoordt zeker 27 dorpingen I Nigeria* (11 juni 2012), Metro, *Leger Nigeria rolt 'mediacentrum' Boko Haram op* (15 juni 2012), Reuters, *Nigeria says it needs new anti-terrorism tactics* (25 juni 2012), Reuters, *Poverty and injustice drive Nigeria's sectarian violence* (11 juli 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012), The Guardian, *Nigeria has lost grip on security* (26 september 2012) en AFP, *Le président nigérian s'engage à nouveau contre la corruption et l'insécurité* (1 oktober 2012).

³² ChartsBin, *Global Peace Index 2012* (www.chartsbin.com, 26 juni 2012).

³³ Reuters, *Thousands flee Nigerian city hit by sect attacks* (12 juli 2011), Reuters, *Suicide bombers, gunmen attack northeast Nigeria* (4 november 2011), De Groene Amsterdammer, *In de greep van Boko Haram; De*

*Boko Haram*³⁵ is een sektarische beweging binnen de islam die tegen elke vorm van westers onderwijs is ('Westerse opvoeding is zondig / verboden / heiligschennis'). Zij is vooral actief in de deelstaten Bauchi, Borno, Kaduna, Kano en Yobe. Het beeld is een gefragmenteerde, in cellen opererende, organisatie zonder duidelijke leiderschapsstructuur. Het voornaamste doel van de beweging is het zuiveren van de Islam en de invoering van de islamitische wetgeving (*sharia*) in heel Nigeria.³⁶ De leden van *Boko Haram* noemen zich ook wel de 'Nigeriaanse Taliban'. Volgens diverse media zou de groep banden onderhouden met de Afghaanse Taliban, Al-Qaeda en Al-Shabaab in Somalië.³⁷

In de verslagperiode zijn er diverse pogingen ondernomen om te komen tot gesprekken tussen de Nigeriaanse regering en *Boko Haram*. Hoewel er

---

fundamentalisten van Nigeria (16 november 2011), Reuters, *Nigerian town burns in Islamist sect attack* (27 november 2011), Reuters, *Gun battle, explosions erupt in northern Nigeria* (22 december 2011), IRIN, *Radical Muslim sect claims Nigeria church attacks* (25 december 2011), De Telegraaf, *Afshuw na kerstbloedbad* (27 december 2011), Volkskrant, *Tienduizenden gevlucht in Nigeria* (28 december 2011), UN News Service, *UNICEF staff member dies as a result of Nigerian terrorist attack* (28 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), UN News Service, *UN human rights chief urges bold effort by Nigeria's leaders to end sectarian violence* (12 januari 2012), IDMC, *Nigeria: Sectarian violence across the country displaces thousands* (13 januari 2012), Volkskrant, *Opnieuw doden door geweld Nigeria* (22 januari 2012), HRW, *Nigeria: Boko Haram Widens Terror Campaign* (23 januari 2012), NRC.nl, *Opnieuw aanval op politiebureau Nigeria* (6 februari 2012), Nigerian Tribune, *Bomb blasts in Kano, Maiduguri, Warri – Boko Haram, MEND claim responsibilities* (7 februari 2012), Reuters, *Nigeria security forces stop bomb attempt in Kaduna* (13 februari 2012), Nederlands Dagblad, *Bomaanslagen bij legerbasis Nigeria* (15 februari 2012), Metro, *Doden bij aanslag op markt in Maiduguri* (20 februari 2012), Reuters, *Motorbike gunmen kill two police in Nigeria's Kano* (23 februari 2012), De Telegraaf, *Doden door aanslag op kerk Nigeria* (26 februari 2012), Metro, *Doden Nigeria bij aanvallen Boko Haram* (7 maart 2012), AFP, *Nigeria: des hommes armés abattent un soldat, un policier et trois civils* (13 maart 2012), Reuters, *Attacks on security forces in north Nigeria* (14 maart 2012), IDMC, *Nigeria: Violence causes death and displacement in central en northern Nigeria* (21 maart 2012), Le Monde, *Nigeria: des islamistes presumez attaquent un poste de police* (29 maart 2012), De Telegraaf, *Doden door aanslag op politiekonvooi Nigeria* (30 april 2012), Le Monde, *L'armée nigériane lance une opération contre Boko Haram à Maiduguri* (5 juni 2012), AFP, *Nigeria: attaque par des hommes armés de postes de police dans le nord* (26 juni 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012), BBC News, *Nigeria suicide bombing kills soldiers in north-east* (5 augustus 2012), Reuters, *Nigeria security forces raid bomb factory in Kano* (12 augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

³⁴ Reuters, *Islamist sect Boko Haram claims Nigerian UN bombing* (29 augustus 2011), UN News Service, *UN unveils full list of staff killed in recent deadly attack in Abuja, Nigeria* (14 september 2011), AFP, *Nigeria: le président accuse Boko Haram de vouloir destabiliser le gouvernement* (24 juni 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012), Reuters, *Gunmen attack Nigerian vice president's house* (31 juli 2012), US Department of State, *Country Reports on Terrorism 2011 – Nigeria* (31 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

³⁵ De officiële benaming sinds 2010 is *Jama'at Ahl Al-Sunna Lil Dawa'at al Jihad fi Nigeria* (*People Committed to the Propagation of the Prophet's Teachings and Jihad*).

³⁶ IRIN, *Analysis: Understanding Nigeria's Boko Haram radicals* (18 juli 2011), Reuters, *What is Nigeria's Boko Haram?* (6 november 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), Jamestown Foundation, *Boko Haram: A Focus on Nigeria's Islamist Movement* (januari 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012), BBC News, *Nigeria church bombed in Bauchi, Boko Haram flashpoint* (23 september 2012), The Economist, *A threat to the entire country; Nigeria's crisis* (29 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

³⁷ IRIN, *Analysis: Understanding Nigeria's Boko Haram radicals* (18 juli 2011), De Telegraaf, *Boko Haram claimt band met Al-Qaeda* (8 november 2011), Reuters, *Algeria says Nigeria's Boko Haram tied to al Qaeda* (13 november 2011), De Groene Amsterdammer, *In de greep van Boko Haram; De fundamentalisten van Nigeria* (16 november 2011), Jamestown Foundation, *Boko Haram: A Focus on Nigeria's Islamist Movement* (januari 2012), Reuters, *Nigeria sect leader defends killings in video* (12 januari 2012), Reformatorisch Dagblad, *Boko Haram op terreurlijst* (8 februari 2012), BBC News, *Africa's Islamist militants 'co-ordinate efforts'* (26 juni 2012), The Guardian, *Africa's Islamist militants 'co-ordinate efforts in threat to continent's security* (26 juni 2012), AFP, *Nigeria: deux hommes inculpés pour liens avec Al-Qaïda* (5 juli 2012), The Guardian, *Nigeria braces for escalation in terrorist attacks* (25 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

mogelijk gesprekken – via tussenpersonen – hebben plaatsgevonden, hebben deze tot nog toe niets concreets opgeleverd.³⁸

In het sociaal-economisch gemarginaliseerde noord-Nigeria, dat al eeuwenlang islamitisch is en waar islamitische leiders veel macht hebben, bestaat geen goed ontwikkeld onderwijssysteem en/of maatschappelijk middenveld, zoals dat in zuid-Nigeria meer bestaat. Onvrede vertaalt zich makkelijker in extremistische tendensen en biedt een goede voedingsbodem voor organisaties als *Boko Haram*. Veel werkloze jongeren sluiten zich bij dergelijke organisaties aan. Zij hebben hun eigen (streng islamitische) regels en rekruteren mensen die er gevoelig voor zijn. Meestal zijn het mensen uit de directe omgeving, maar het komt ook voor dat iemand uit een aangrenzende islamitische regio in bijvoorbeeld Tsjaad of Niger zich aansluit. Er wordt zelfs beweerd, dat sommige politici aan *Boko Haram* steun zouden verlenen.³⁹

2.4.2 Conflicten tussen moslims en christenen

Doorgaans leven moslims en christenen die al jaren in hetzelfde gebied wonen, min of meer vreedzaam naast elkaar. Echter, met name in centraal- en noord-Nigeria bestaan al lange tijd spanningen tussen moslims en christenen. Deels zijn die etnisch en religieus van aard, maar de spanningen hebben ook te maken met de slechte sociaal-economische situatie en met politieke machtsstrijd. Er was in de verslagperiode sprake van een trek van christenen uit het overwegend islamitische noorden naar het zuiden en naar omliggende landen als Niger en Tsjaad uit angst voor de toenemende gewelddadigheden. De exacte omvang van deze migratiestromen is echter onbekend.⁴⁰

³⁸ De Telegraaf, *Nigeria praat indirect met sekte Boko Haram* (15 maart 2012), NRC Handelsblad, *Nigeria onderhandelt met Boko Haram over einde geweld* (17 maart 2012), Reuters, *Boko Haram rules out talks with Nigeria government* (21 maart 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (april 2012), Reuters, *Nigerian army needs to be in 'war mood'* (11 april 2012), Reuters, *Nigeria says it needs new anti-terrorism tactics* (25 juni 2012), IRIN, *Nigeria: Violence, curfews and border closures hurt livelihoods* (5 juli 2012), IRIN, *Carrot or stick? – Nigerians divided over Boko Haram* (16 juli 2012), Africa News, *Boko Haram – Fighting Fire With Fire* (27 juli 2012), Africa News, *Dialogue With Boko Haram Will End Insurgency* (29 juli 2012), AFP, *Nigeria: le gouvernement fait état de contacts avec Boko Haram* (18 augustus 2012), Reuters, *Nigeria Islamists rule out peace talks, threaten media* (23 augustus 2012), BBC News, *Nigeria confirms informal Boko Haram talks* (27 augustus 2012), Reuters, *Nigeria in talks with Islamists via "back channels"* (27 augustus 2012), Reuters, *Nigeria says its push on Boko Haram Islamists paying off* (27 september 2012) en Metro, *Leider Boko Haram ontkent overleg met regering* (1 oktober 2012).

³⁹ NRC Handelsblad, *Jeugd kiest voor Boko Haram door willekeur en armoede* (12 april 2011), IRIN, *Analysis: Understanding Nigeria's Boko Haram radicals* (18 juli 2011), Reuters, *In Nigeria's northeast, some sympathy for Islamists* (14 november 2011), De Groene Amsterdammer, *In de greep van Boko Haram; De fundamentalisten van Nigeria* (16 november 2011), Reuters, *Nigeria security says politicians sponsor Islamists* (21 november 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), Reuters, *Nigeria's Boko Haram Islamists have support in gov't, President Jonathan says* (9 januari 2012), Volkskrant, *Glijdt Nigeria af naar een burgeroorlog?* (21 januari 2012), Reformatorisch Dagblad, *Kloof tussen arm en rijk groeit in Nigeria* (15 februari 2012), AFP, *Nigeria et voisins relancent une force mixte pour lutter contre groupe islamiste Boko Haram* (30 april 2012), Algemeen Dagblad, *Vijf Afrikaanse landen gaan strijd aan met Boko Haram* (2 mei 2012), IRIN, *Nigeria: Violence, curfews and border closures hurt livelihoods* (5 juli 2012), IRIN, *Carrot or stick? – Nigerians divided over Boko Haram* (16 juli 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

⁴⁰ Open Doers, *Boko Haram laat spoor van verwoesting achter in noorden Nigeria* (15 november 2011), De Telegraaf, *Afschuw na kerstbloedbad* (27 december 2011), Reuters, *Northern Nigerian Christians warn of religious war* (27 december 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), IRIN, *Nigeria: Boko Haram displaced fear returning home* (19 januari 2012), Volkskrant, *Opnieuw doden door geweld Nigeria* (22 januari 2012), Reuters, *Thousands flee from Nigeria crackdown on Boko Haram* (2 maart 2012), IRIN, *Nigeria-Chad: Migrants fleeing Boko Haram violence await aid* (6 maart 2012), De Volkskrant, *Bloedbad na veeroof* (4 mei 2012), Metro, *Doden bij aanvallen op dorpen Nigeria* (14 mei 2012), MRGI, *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2012 – Nigeria* (28 juni 2012), Reuters, *Poverty and injustice drive Nigeria's sectarian violence* (11 juli 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom* –

In diverse steden kwam het gedurende de verslagperiode tot ernstige gewelddadigheden, waarbij honderden doden en gewonden vielen en huizen, scholen, kerken en moskeeën in vlammen opgingen. De situatie was soms zo hevig, dat tijdelijk een avondklok moest worden ingesteld. Onder de bevolking in getroffen gebieden leeft veelal de angst voor nog meer aanslagen en vergeldingsacties.⁴¹

2.4.3 Nigerdelta

De Nigerdelta wordt geregeld geteisterd door oplaaiend geweld. Al sinds het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw voeren militante groeperingen strijd tegen de Nigeriaanse staat en tegen de oliemaatschappijen die in het gebied werkzaam zijn.⁴² De inzet is de controle over olie-inkomsten en een eerlijker verdeling van overheidsgelden en grond. Factoren die bijdragen aan het geweld, zijn armoede, milieuvervuiling, hoge (jeugd)werkloosheid, corruptie, illegale oliebankering en mismanagement door lokale bestuurders.⁴³

Nigeria (30 juli 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁴¹ AI, *Nigeria: Armed groups targeting civilians in latent bombings* (27 augustus 2011), Reuters, *Nigeria youths kill several Muslims during prayers* (29 augustus 2011), De Groene Amsterdammer, *In de greep van Boko Haram; De fundamentalisten van Nigeria* (16 november 2011), Reuters, *Gun battle, explosions erupt in northern Nigeria* (22 december 2011), IRIN, *Radical Muslim sect claims Nigeria church attacks* (25 december 2011), De Telegraaf, *Afschuw na kerstbloedbad* (27 december 2011), Reuters, *Northern Nigerian Christians warn of religious war* (27 december 2011), Volkskrant, *RK-Kerk Nigeria wil actie tegen islamisten* (31 december 2011), Volkskrant, *Doden en gewonden na aanval op kerk Nigeria* (6 januari 2012), Spits, *Nigeriaanse moskeeën in brand gestoken* (12 januari 2012), IRIN, *Nigeria: Timeline of Boko Haram attacks and related violence* (20 januari 2012), Volkskrant, *Glijdt Nigeria af naar een burgeroorlog?* (21 januari 2012), NU.nl, *Mogelijk honderden doden door geweld Nigeria* (22 januari 2012), NRC.nl, *Dodental aanslagenreeks Boko Haram in Nigeria loopt op* (22 januari 2012), Reuters, *Bomb explodes on edge of Nigerian capital* (19 februari 2012), De Telegraaf, *Muslims in Nigeriaanse moskee doodgeschoten* (25 februari 2012), HRW, *Nigeria: Boko Haram Targeting Schools* (7 maart 2012), Metro, *Bomaanslag op katholieke kerk Nigeria* (11 maart 2012), IRIN, *Nigeria: School attendance down after Boko Haram* (20 april 2012), AFP, *Le président nigérian condamne avec force les attaques contre des chrétiens* (30 april 2012), AFP, *A Maiduguri, la peur quotidienne des habitants face aux islamistes nigériens* (21 mei 2012), Radio Free Europe, *North Nigeria church blast kills at least 12* (3 juni 2012), Metro, *Boko Haram achter aanslag op kerk in Nigeria* (4 juni 2012), AFP, *Nigeria: les islamistes de Boko Haram revendiquent les attaques contre les églises* (10 juni 2012), De Volkskrant, *Uitgaansverbod na bomaanslagen Nigeria* (17 juni 2012), AFP, *Nigeria: Boko Haram a "déclaré la guerre" aux chrétiens* (19 juni 2012), AFP, *Nigeria: nouvelles émeutes à Kaduna, le couvre-feu prolongé* (19 juni 2012), The New York Times, *Religious Violence Increases Despite Curfews in Nigeria* (20 juni 2012), IRIN, *Nigeria: Violence, curfews and border closures hurt livelihoods* (5 juli 2012), BBC News, *Nigeria violence: Plateau politicians die at funeral* (8 juli 2012), AFP, *Nigeria: un couvre-feu imposé à Okene après l'attaque d'un temple* (8 augustus 2012), Parool.nl, *Bomaanslag op islamitische school Nigeria* (30 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁴² De Nigerdelta ligt in het zuidoosten van Nigeria en bestaat uit negen deelstaten: Abia, Akwa Ibom, Bayelsa, Cross River, Delta, Edo, Imo, Ondo en Rivers. Al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw is de Nigerdelta een van de belangrijkste olie-exploitatiegebieden in de wereld.

⁴³ Reuters, *Amnesty verwelkomt VN-rapport over Nigeria* (4 augustus 2011), BBC News, *Nigeria Ogoniland oil clean-up 'could take 30 years'* (4 augustus 2011), AllAfrica.com, *Nigeria: UNEP Ogoniland Report Lacks Credibility – MOSOP* (5 augustus 2011), Reuters, *Nigeria's oil-tainted Ogoni weary of blame game* (24 augustus 2011), AI, *The True 'Tragedy', Delays and failures in tackling oil spills in the Niger Delta* (november 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Nigerian Tribune, *Bomb blasts in Kano, Maiduguri, Warri – Boko Haram, MEND claim responsibilities* (7 februari 2012), Reuters, *Nigerian poverty rising despite economic growth* (13 februari 2012), BBC News, *Nigeria ex-Delta state governor James Ibori guilty plea* (27 februari 2012), Metro, *Aantal Nigeriaanse olielekken Shell verdubbeld* (13 april 2012), Nigeria World, *Fighting corruption in Nigeria* (16 april 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), AFP, *Nigeria: des hommes armés tuent trois employés de la compagnie pétrolière d'Etat* (10 september 2012), NRC Handelsblad, *Shell sluit oliepijp in Nigeria na brand* (1 oktober 2012), UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012) en EIU, *Country Report Nigeria* (12 oktober 2012).

De groep die het meest in het nieuws is, is de *Movement for the Emancipation of the Nigerdelta (MEND)*.⁴⁴ Deze beweging met vele facties die zich hieronder scharen, eist een groter deel van de olieopbrengsten voor de inwoners van de Nigerdelta. De belangrijkste middelen die de militante groepen inzetten, zijn kaping, ontvoering, gijzeling van (buitenlandse) werknemers van oliemaatschappijen alsmede (familie van) welgestelde Nigerianen, en het opblazen van oliepijpleidingen. De federale overheid reageert op aanvallen van en ontvoeringen door militante groeperingen met het inzetten van een speciale militaire eenheid, de *Joint Task Force (JTF)*.⁴⁵ De overheid slaagt er echter niet in om armoede, criminaliteit, verduistering van inkomsten en milieuvervuiling aan te pakken die in verband staan met het politieke misnoegen in de Delta. Ook is er geen eind gemaakt aan de straffeloosheid die in de Delta heerst. Met regelmaat wordt er melding gemaakt van gebruik van buitensporig geweld van de Nigeriaanse veiligheidsdiensten. Bewoners in het gebied krijgen vrijwel geen bescherming van de overheid, en veelal ontbreekt het hen aan juridische middelen om tegen oliebedrijven in te gaan.⁴⁶

Amnestieregeling

In juni 2009 kondigde voormalig president Yar'Adua amnestie aan voor militanten die bereid waren hun wapens in te leveren en de gewapende strijd te staken. Zij kregen een rehabilitatieprogramma, onderwijs en training aangeboden. Het doel van de maatregel, welke op 6 augustus 2009 inging, was om rust te brengen in de Nigerdelta. Ruim 26.000 plaatselijke milities maakten gebruik van de regeling, dat erop neerkwam dat de strijders niet zouden worden vervolgd en begeleiding zouden krijgen bij het

⁴⁴ Lees voor een goed begrip van de gewapende groepen in de Nigerdelta het rapport *Understanding the Armed Groups of the Nigerdelta* (september 2009) van de *Council on Foreign Relations* (New York). Hieruit blijkt onder meer dat MEND eigenlijk niet bestaat als groep, maar steeds wisselt van samenstelling en grootte.

⁴⁵ Reuters, *Nigerian army hunts renegade militants in oil delta* (12 mei 2011), Reuters, *Gunmen kidnap sailor supplying Nigeria oil rig* (30 september 2011), Reuters, *Pirates hijack tanker off Nigeria coast* (11 oktober 2011), RNW, *Pirates seize tanker off coast of Nigeria* (4 november 2011), Reuters, *Nigerian Chevron vessel hijacked, 3 hostages taken* (18 november 2011), Reuters, *Hijackers take two boats, hostages, off Nigeria-sources* (19 november 2011), Reuters, *Two U.S. citizens kidnapped in Nigeria* (2 december 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Reuters, *Pirates kill captain, chief engineer in Nigeria ship attack* (13 februari 2012), Jamestown Foundation, *Have the Niger Delta's MEND Militants Resumed Operations in Southern Nigeria?* (23 februari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (maart 2012), Reuters, *Nigeria MEND militants claim attack, threaten oil ships* (2 maart 2012), AFP, *Un Espagnol disparu au Nigeria, vraisemblablement un rapt pour rançon* (11 april 2012), Het Parool, *Pijpleiding Eni aangevallen in Nigeria* (13 april 2012), AFP, *Nigeria: le groupe armé du MEND dit avoir attaqué des installations pétrolières* (13 april 2012), Reuters, *Nigeria says Spanish doctor kidnapped by gunmen* (13 april 2012), AFP, *Nigeria: le Mend menace les investissements sud-africains* (14 april 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Africa News, *Boko Haram – Fighting Fire With Fire* (27 juli 2012), AD, *Nederlandse schepen bestormd bij Nigeria* (6 augustus 2012), The Guardian, *Shell pays millions to Nigerian security forces* (20 augustus 2012), Reuters, *Nigerian police kill four kidnappers after hostage escapes* (21 augustus 2012), AFP, *Libération de quatre étrangers enlevés début août au large du Nigeria* (23 augustus 2012), Reuters, *Nigeria navy frees 28 kidnapped oil workers* (27 augustus 2012), AFP, *Nigeria: la marine reprend le contrôle du tanker pirate* (5 september 2012), BBC News, *Surviving the pirates off the coast of Nigeria* (11 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁴⁶ Reuters, *Amnesty verwelkomt VN-rapport over Nigeria* (4 augustus 2011), BBC News, *Nigeria Ogoniland oil clean-up 'could take 30 years'* (4 augustus 2011), AllAfrica.com, *Nigeria: UNEP Ogoniland Report Lacks Credibility – MOSOP* (5 augustus 2011), Reuters, *Nigeria's oil-tainted Ogoni weary of blame game* (24 augustus 2011), UNEP, *Environmental Assessment of Ogoniland* (augustus 2011), AI, *The True 'Tragedy', Delays and failures in tackling oil spills in the Niger Delta* (november 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Nigeria World, *Fighting corruption in Nigeria* (16 april 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (mei 2012), Reuters, *Nigeria president unlikely to risk oil graft crackdown* (14 mei 2012) en NRC Handelsblad, *Shell sluit oliepijp in Nigeria na brand* (1 oktober 2012).

vinden van werk. Het programma loopt nog steeds, maar staat niet meer open voor nieuwe aanmeldingen.⁴⁷

Hoewel velen ingingen op het aanbod en er momenteel een relatieve rust heerst in de Nigerdelta, kwam er van de beloftes van de regering voor het creëren van werkgelegenheid en opleidingsmogelijkheden niet veel terecht. De huidige relatieve rust in de Nigerdelta door het amnestieprogramma wordt vooral in stand gehouden door financiële vergoedingen aan ex-militanten met een minimum van 65.000 naira (€ 320 / US\$ 410) per maand tot bedragen in orde van grootte van vele duizenden euro's voor de hoogste leiders. Van een goede overheidscoördinatie om de kernoorzaken van geweld tegen te gaan was geen sprake. Een belangrijk punt van zorg is en blijft het gebrek aan toekomstperspectief voor grote groepen jongeren in de Nigerdelta. De militanten hadden eerder al aangekondigd dat als de Nigeriaanse regering haar beloftes niet zou nakomen, zij opnieuw naar de wapens zouden grijpen.⁴⁸ Duurzaamheid van het programma (door het aanpakken van de onderliggende oorzaken van het geweld) en daarmee de relatieve rust blijft de grootste uitdaging.

2.4.4 Burgerwachten

Vooral in het zuiden en zuidoosten van Nigeria bewaken op veel plaatsen burgerwachten (*vigilante groups*) de openbare orde. In de noordelijke deelstaten in Nigeria, die overwegend islamitisch zijn, zijn geen burgerwachten actief. Wel bestaat er een islamitische ordedienst, de *Hisbah*, die toeziet op de naleving van islamitische voorschriften uit de sharia. De federale politie bemoeit zich niet met de religieuze aspecten van de sharia. De *Hisbah* heeft geen aanhoudings- en opsporingsbevoegdheid, maar kan wel informatie doorspelen aan de politie. In de praktijk fungeert de *Hisbah* vooral als verkeersregelaars en ordebewakers op lokale markten.⁴⁹

Burgerwachten zijn meestal begonnen als politiek georiënteerde groepen die voor een bepaalde etnische groep opkwamen. Tegenwoordig zijn de huidige burgerwachten vooral terug te voeren op het onvermogen van de Nigeriaanse staat om de veiligheid voldoende te garanderen. In een aantal staten waar de politie niet of nauwelijks functioneerde, kregen de burgerwachten (ook wel *informal police groups* genoemd) zelfs politietaken toebedeeld en werden zij voorzien van wapens. In de loop van de tijd opereerden de meeste burgerwachten steeds gewelddadiger en lieten zij

⁴⁷ NRC Handelsblad, *Regering Nigeria biedt rebellen amnestie* (6 augustus 2009), RTL Nieuws, *Rebellen Nigeria leveren wapens in* (23 augustus 2009), AI, *Amnesty International Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), IRIN, *Nigeria: Anger over amnesty programma* (27 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁴⁸ ICRC, *Annual Report 2010 – Nigeria* (mei 2011), AllAfrica.com, *Nigeria: Kuku Tasks Ex-Militants On Discipline* (26 augustus 2011), Reuters, *Nigeria militants claim oil strike, army blames youth* (16 maart 2011), Reuters, *Next Nigeria leader must progress fragile oil recovery* (30 maart 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Jamestown Foundation, *Have the Niger Delta's MEND Militants Resumed Operations in Southern Nigeria?* (23 februari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (mei 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), BBC News, *Nigeria's precarious oil amnesty* (1 augustus 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁴⁹ USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Nigeria* (28 april 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

zich ook in met criminele zaken. Bij het aantreden van de regering Yar'Adua in 2007 werd een aantal burgerwachten, waaronder de *Bakassi Boys*, verboden. Dit bracht geen verandering in de situatie, want groepen als de *New Niger Delta Revolutionary Army*, de *Niger Delta Patriotic Force* en de *Niger Delta People's Volunteer Force* bleven actief, soms met instemming van de politie. Nog steeds verrichten burgerwachten onrechtmatige arrestaties en mishandelingen. In Lagos zijn groepen straatjongens actief als *area boys*, waarbij zij illegale controleposten beheren op de autowegen en mensen geld en goederen afhandig maken. De politie streeft ernaar de milities aan te pakken, maar heeft hiervoor te weinig mensen en middelen.⁵⁰

2.5 Documenten

2.5.1 Identiteitskaart

Sinds 2003 is het voor Nigeriaanse burgers mogelijk een nationale identiteitskaart te verkrijgen. Nigeria kende aanvankelijk geen algemene identificatieplicht, maar sinds 2007 is gewerkt aan de invoering van een verplichte identiteitskaart. De *National Identity Management Commission (NIMC)*, een overheidsagentschap, is hiervoor verantwoordelijk. In principe dient iedereen vanaf 18 jaar te beschikken over een identiteitskaart, maar in de praktijk is dit niet altijd het geval. Doorgaans ontstaan er geen problemen, wanneer iemand geen identiteitskaart kan tonen. Minderjarigen kunnen net als volwassenen een identiteitskaart aanvragen. De nieuwe identiteitskaart als ook het nieuwe paspoort (zie hieronder) bevatten biometrische gegevens en hebben een uniek nummer. Bij aanvraag van de documenten zijn een pasfoto en vingerafdrukken van duim en wijsvinger vereist. Er bestaat een centrale database met vingerafdrukken, waarmee de *Nigerian Immigration Service (NIS)* is belast. Een identiteitskaart dient in persoon te worden aangevraagd en afgehaald.⁵¹

De gehele exercitie verloopt echter nog chaotisch en stroef. Zo zou er sprake zijn van fraude en registratieproblemen met de uitgifte van de kaarten, waardoor slechts een klein deel van de bevolking beschikt over een nieuwe identiteitskaart. De oude identiteitsbewijzen blijven geldig, zolang de registratie van de nieuwe kaart nog niet is afgerond. Het is niet bekend op welke termijn dit zal gebeuren. In Nigeria kan ook een rijbewijs als identiteitsbewijs worden gebruikt.⁵²

Een identiteitsbewijs (identiteitskaart en/of rijbewijs) moet worden aangevraagd in de gemeente waar betrokkene is ingeschreven. Het is niet duidelijk welke documenten overhandigd dienen te worden voor de

⁵⁰ Jane's World Insurgency and Terrorism, *Niger Delta Vigilante (Nigeria)* (26 september 2011), IRIN, *Area Boys – a growing menace on the streets of Lagos* (11 november 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁵¹ IRBC, *Nigeria: The number of National Identity Cards (NIC) issued to date and their usage* (11 februari 2011), NIMC News, *NIMC Collaborates with JTB on Taxpayer Registration System* (1 januari 2012) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁵² IRBC, *Nigeria: The number of National Identity Cards (NIC) issued to date and their usage* (11 februari 2011), AllAfrica.com, *Nigeria: Unified Identity Card Project and Nation's Image* (21 oktober 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

aanvraag ervan. Sommige bronnen vermelden dat er geen documenten overhandigd hoeven te worden, maar dat er alleen een interview plaatsvindt; andere bronnen geven aan dat, naast een interview, een geboortebewijs en een certificaat of *state of origin* moet worden overhandigd.⁵³

2.5.2 Geboorte- en huwelijksakte

Behalve identiteitskaarten geven de Nigeriaanse autoriteiten ook uittreksels uit het geboorteregister en huwelijksaktes af. Voor zover bekend is het niet mogelijk deze documenten op een Nigeriaanse ambassade in het buitenland aan te vragen. Wel kan een Nigeriaan in het buitenland een van de ouders in Nigeria machtigen om een kopie uit het geboorteregister of een beëdigde verklaring van de lokale autoriteit op te vragen. Als de ouders niet meer leven, kan de aanvrager een volwassen familielid (broer, oom, etc.), vriend of bekende machtigen. De wettelijke leeftijd van volwassenheid (*full age*) in Nigeria is 18 jaar.⁵⁴

Sinds 1992 is de *National Population Commission (NPC)* verantwoordelijk voor de registratie van geboorten in Nigeria. Kinderen moeten binnen de eerste zestig dagen na de geboorte worden aangegeven. Hoewel registratie verplicht is, wordt volgens UNICEF slechts een klein deel (ongeveer 30%) daadwerkelijk geregistreerd. Dit lage percentage kan worden toegeschreven aan onder meer een gebrek aan bewustzijn van de huidige wetgeving en van het belang van geboorteregistratie, aan het beperkte aantal aanwezige registratiecentra en aan gebrek van een effectieve infrastructuur.⁵⁵

2.5.3 Paspoort

Sinds juli 2007 moeten alle paspoortaanvragen elektronisch worden aangevraagd en ingevuld op de website van de *Nigerian Immigration Service (NIS)*. Dit standaardpaspoort met groen omslag is vijf jaar geldig met de mogelijkheid van een eenmalige verlenging van nog eens vijf jaar. Alle Nigeriaanse paspoorten zijn onder het woord '*authority*' voorzien van een code die de plaats aangeeft waar het paspoort is uitgegeven. De NIS beschikt over een database met vingerafdrukken en pasfoto's van alle eigenaren van Nigeriaanse e-paspoorten. Een paspoort dient evenals een identiteitskaart in persoon te worden aangevraagd en afgehaald. Het is niet mogelijk een gemachtigde derde een paspoort te laten aanvragen en/of afhalen.⁵⁶

⁵³ IRBC, *Nigeria: the issuance of national identity cards after 2003* (5 augustus 2008), Okeke, F, *Nigeria: 14 Million national ID cards have inaccurate data* (6 januari 2009), IRBC, *Nigeria: The number of National Identity Cards (NIC) issued to date and their usage* (11 februari 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁵⁴ IRBC, *Nigeria: Requirements and procedures an adult must fulfill to obtain a birth certificate, including for those who apply from within the country and from abroad* (5 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en *Constitution of the Federal Republic of Nigeria, Chapter III Citizenship, Section 29, Article 4a* (www.nigeria-law.org, 1 oktober 2012).

⁵⁵ Africa News, *Unicef-Nigeria: 70 Percent of Births Are Unregistered Says Unicef* (28 juni 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁵⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

Een paspoort kan ook vanuit het buitenland worden aangevraagd. Dit dient te gebeuren bij de Nigeriaanse ambassade (na elektronische aanvraag). Op de website van de ambassade staat een overzicht van de procedures voor onder meer het aanvragen van een paspoort en het vernieuwen ervan, en van de benodigde bescheiden.⁵⁷ Sinds de invoering van het nieuwe paspoort kunnen kinderen (vanaf de babyleeftijd) niet meer in het paspoort van (één van) de ouders worden bijgeschreven. Zij moeten over een eigen reisdocument beschikken. Bij aanvraag van het reisdocument dient voor de minderjarige een ouder of voogd op te treden en moet een geboortakte van het desbetreffende kind worden overgelegd. Het aangevraagde paspoort kan worden afgehaald bij de betrokken ambassade.⁵⁸

⁵⁷ Zie de website van de Nigeriaanse ambassade in Den Haag (www.nigerianembassy.nl) en die van de *Nigerian Immigration Service* (www.immigration.gov.ng).

⁵⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

3 Mensenrechten

De mensenrechtensituatie in Nigeria is onverminderd zorgelijk. Gedurende de verslagperiode vonden er geregeld geweldsuitbarstingen plaats, waarbij vele doden en gewonden waren te betreuren. De spanningen tussen moslims en christenen zijn gebleven. Politie-eenheden werden verantwoordelijk gesteld voor ernstige mensenrechtenschendingen, inclusief buitengerechtelijke executies, marteling en andere vormen van mishandeling.⁵⁹

3.1 Internationale verdragen en protocollen

Nigeria is partij bij de volgende VN-verdragen op het terrein van de mensenrechten⁶⁰, te weten:

- het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Rassendiscriminatie (geratificeerd op 16 oktober 1967);
- het Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, alsmede het bijbehorende protocol (beide geratificeerd 10 november 1969);
- het Internationaal Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (geratificeerd 13 juni 1985), alsmede het optionele protocol betreffende alle in het verdrag genoemde vormen van discriminatie (geratificeerd 22 november 2004);
- het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (geratificeerd 19 april 1991), alsmede het optionele protocol betreffende kinderen in gewapende conflicten (getekend 8 september 2000, nog niet geratificeerd) en het optionele protocol betreffende kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie (geratificeerd 27 september 2010);
- het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (geratificeerd 29 juli 1993), maar niet het daarop betrekking hebbende eerste optionele protocol betreffende het individueel klachtenrecht en het tweede optionele protocol betreffende afschaffing van de doodstraf;
- het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (geratificeerd 29 juli 1993), maar niet het bijbehorende optionele protocol;
- het Internationaal Verdrag tegen Grensoverschrijdende Georganiseerde Misdaad (geratificeerd 28 juni 2001), alsmede het bijbehorende protocol inzake voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwen- en kinderhandel (geratificeerd 28 juni 2001) en het bijbehorende protocol tegen mensensmokkel over land, zee en door de lucht (geratificeerd 27 september 2001) (de zogenaamde Palermo-protocollen);

⁵⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), ICRC, *Nigeria: responding to multiple situations of violence* (13 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), AFP, *Nigeria: troubles liés aux islamistes depuis fin 2011* (10 juni 2012), UN News, *UN warns sectarian attacks in Nigeria could amount to crimes against humanity* (22 juni 2012), US Department of State, *Country Reports on Terrorism 2011 – Nigeria* (31 juli 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

⁶⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012), www.treaties.un.org (1 oktober 2012) en www.unodc.org (1 oktober 2012).

- het Internationaal Verdrag tegen Marteling en Andere Wrede, Onmenselijke of Onterende Behandeling of Bestrafing (geratificeerd 28 juni 2001), alsmede het bijbehorende optionele protocol (geratificeerd 28 juli 2009);
- het Statuut van Rome inzake de oprichting van het Internationaal Strafhof (*International Criminal Court, ICC*) (geratificeerd 27 september 2001);
- het Internationaal Verdrag betreffende het Verbod en Onmiddellijke Actie voor Uitbanning van de Ergste Vormen van Kinderarbeid (geratificeerd 2 oktober 2002);
- het Internationaal Verdrag tegen Corruptie (geratificeerd 14 december 2004);
- het Internationaal Verdrag voor de Bescherming van Alle Personen tegen Gedwongen Verdwijning (geratificeerd 27 juli 2009);
- het Internationaal Verdrag inzake de Bescherming van de Rechten van Alle Arbeidsmigranten en hun Gezinsleden (geratificeerd 27 juli 2009);
- het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, alsmede het bijbehorende optionele protocol (beide geratificeerd 24 september 2010).

In veel gevallen is er sprake van achterstand in rapportageverplichtingen ten behoeve van de organen van toezicht.⁶¹

Voorts is Nigeria partij bij:

- het Afrikaanse Handvest inzake de Rechten van Mensen en Volkeren (geratificeerd 22 juni 1983), alsmede de bijbehorende protocollen betreffende de oprichting van een Afrikaans Hof (geratificeerd 20 mei 2004) en Vrouwenrechten (geratificeerd 16 december 2004);
- het Afrikaanse Handvest inzake de Rechten en het Welzijn van het Kind (geratificeerd 23 juli 2001).⁶²

Voor Nigeria vond in 2009 de *Universal Periodic Review* van de Mensenrechtenraad plaats. Aanbevelingen waren:

- het verbieden van de doodstraf en het aannemen van wettelijke maatregelen om martelingen te bestraffen en te voorkomen;
- de bescherming van sociaaleconomische rechten van minderheden in de Nigerdelta;
- het aanpassen van wetten aan het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

3.2 Nationale wetgeving

De Nigeriaanse grondwet voorziet in de bescherming van de meeste fundamentele rechten en vrijheden. Zo zijn in hoofdstuk vier van de grondwet waarborgen voor de belangrijkste mensenrechten en

⁶¹ De organen van toezicht zijn: *Human Rights Committee (HRC)*, *Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR)*, *Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD)*, *Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW)*, *Committee on the Rights of the Child (CRC)*, *Committee on Migrant Workers (CMW)*, *Committee on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)*, *Committee against Torture (CAT)*, *Subcommittee on Prevention of Torture (SPT)* en *Committee on Enforced Disappearance (CED)* (www.ohchr.org, 1 oktober 2012).

⁶² www.africa-union.org/documents/treaties (1 oktober 2012).

democratische rechten opgenomen.⁶³ In de praktijk bestaat er echter grote discrepantie tussen de regelgeving en de naleving ervan (zie paragraaf 3.4 'Naleving en schendingen').⁶⁴

3.2.1 Nationaliteitswetgeving

De Nigeriaanse nationaliteit kan worden verkregen door: 1. *geboorte of afstamming*, 2. *registratie* en 3. *naturalisatie*.

Artikel 25 van de grondwet bepaalt dat het staatsburgerschap door *geboorte* wordt verkregen, indien:

- betrokkene vóór de onafhankelijkheidsdatum (1 oktober 1960) in Nigeria is geboren en van wie één van beide ouders of grootouders in Nigeria is geboren en behoort of behoorde tot een inheemse Nigeriaanse gemeenschap;
- betrokkene ná 1 oktober 1960 in Nigeria is geboren en van wie één van beide ouders of grootouders Nigeriaans staatsburger is;
- betrokkene buiten Nigeria is geboren en één van de ouders Nigeriaans staatsburger is.⁶⁵

Artikel 26 van de grondwet bepaalt dat het staatsburgerschap door *registratie* kan worden verkregen, indien de President ervan overtuigd is dat:

- betrokkene van goed zedelijk gedrag is;
- betrokkene duidelijk blijkt heeft gegeven van zijn wens zich in Nigeria te vestigen;
- betrokkene de 'Eed van Trouw' heeft afgelegd zoals voorgeschreven in de grondwet.

De bepalingen van dit artikel zijn ook van toepassing op:

- elke vrouw die gehuwd is of gehuwd is geweest met een Nigeriaans staatsburger; of
- elke meerderjarige en handelingsbekwame persoon die buiten Nigeria geboren is en van wie één van de grootouders een Nigeriaans staatsburger is.⁶⁶

Artikel 27 van de grondwet bepaalt dat elke persoon het Nigeriaanse staatsburgerschap kan verkrijgen door een bewijs van *naturalisatie*. Een ieder mag een verzoek tot toekenning van een bewijs van naturalisatie indienen, indien de President ervan overtuigd is dat:

- betrokkene meerderjarig en handelingsbekwaam is;
- betrokkene van goed zedelijk gedrag is;
- betrokkene blijkt heeft gegeven van zijn wens zich in Nigeria te vestigen;
- betrokkene, naar oordeel van de Gouverneur van de staat waarin hij of zij woonachtig is of woonachtig wil zijn, aanvaardbaar is voor de lokale

⁶³ *Constitution of the Federal Republic of Nigeria, Chapter IV Fundamental Rights, Sections 33 - 44* (www.nigeria-law.org, 1 oktober 2012)

⁶⁴ ICRC, *Nigeria: responding to multiple situations of violence* (13 januari 2012) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en AI, *Amnesty International Annual Report 2012 - Nigeria* (24 mei 2012).

⁶⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en *Constitution of the Federal Republic of Nigeria* (www.nigeria-law.org, 1 oktober 2012).

⁶⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en *Constitution of the Federal Republic of Nigeria* (www.nigeria-law.org, 1 oktober 2012).

- gemeenschap waarin hij of zij zich permanent zal vestigen en zich de levenswijze van de Nigerianen in dat deel van de federatie eigen heeft gemaakt;
- betrokkene een nuttige bijdrage heeft geleverd of kan leveren aan de vooruitgang, de ontwikkeling en het welzijn van Nigeria;
  - betrokkene de 'Eed van Trouw' heeft afgelegd zoals voorgeschreven in de grondwet; en
  - betrokkene onmiddellijk voorafgaand aan de datum van de aanvraag, ofwel gedurende een onafgebroken tijdvak van vijftien jaar in Nigeria heeft gewoond, ofwel gedurende een onafgebroken tijdvak van twaalf maanden in Nigeria heeft gewoond en gedurende het tijdvak van twintig jaar onmiddellijk voorafgaand aan dat tijdvak van twaalf maanden in Nigeria heeft gewoond gedurende tijdvakken die samen minstens vijftien jaar beslaan.⁶⁷

3.3 Toezicht

Zowel overheid als niet-gouvernementele organisaties houden zich bezig met toezicht op de naleving van de mensenrechten.

3.3.1 *National Human Rights Commission*

De *National Human Rights Commission (NHRC)* is de enige gouvernementele mensenrechtenorganisatie in Nigeria. De commissie registreert mensenrechtenschendingen en individuele klachten. Daarnaast adviseert en traint zij de autoriteiten, politie, gevangenispersoneel en militairen op het gebied van mensenrechten. Op deelstaatniveau bestaan geen gouvernementele mensenrechtenorganisaties, maar de NHRC is wel vertegenwoordigd in alle zes geopolitieke zones. Sinds de start van de NHRC in 1996 is de organisatie beperkt in haar werkzaamheden door een tekort aan financiële middelen. Ook wordt de onafhankelijkheid van de commissie in twijfel getrokken door inmenging van de overheid. Binnen het Huis van Afgevaardigden bestaat een speciaal *Committee on Human Rights*, dat zich met mensenrechtenvraagstukken bezighoudt.⁶⁸

3.3.2 *Niet-gouvernementele organisaties*

In Nigeria zijn veel nationale en internationale niet-gouvernementele mensenrechtenorganisaties (ngo's) werkzaam. Eén van de grootste nationale ngo's is de *Transition Monitoring Group (TMG)*, een overkoepelende coalitie van 170 mensenrechten- en maatschappelijke organisaties. De ngo's houden zich bezig met uiteenlopende onderwerpen waaronder vrijheid van meningsuiting, willekeurige arrestatie en detentie,

⁶⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en *Constitution of the Federal Republic of Nigeria* (www.nigeria-law.org, 1 oktober 2012).

⁶⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en AI, *Nigeria: End police intimidation of National Human Rights Commission* (13 april 2012).

buitengerechtelijke en standrechtelijke executies, gebruik van geweld door politie en veiligheidsdiensten, milieuverontreiniging en vrouwenrechten.⁶⁹

Zowel nationale als internationale mensenrechtenorganisaties opereerden in de verslagperiode doorgaans zonder overheidsbeperkingen en konden hun bevindingen op het gebied van mensenrechtenonderzoeken publiceren. De overheid werkte over het algemeen goed samen met ngo's en stond open voor hun mening. Capaciteitsgebrek en soms ook gebrek aan wil zorgden er niettemin voor dat het dikwijls ontbrak aan de uitvoering van de aanbevelingen van ngo's. In dit opzicht hebben ngo's slechts beperkte invloed op het mensenrechtenbeleid.⁷⁰

3.4 Naleving en schendingen

Hieronder volgt een uiteenzetting van de bescherming en naleving dan wel schending in Nigeria van een aantal klassieke grondrechten.

3.4.1 *Vrijheid van meningsuiting*

De vrijheid van meningsuiting is vastgelegd in de grondwet van Nigeria, maar in de praktijk wordt dit recht door de overheid ingeperkt wanneer de publieke veiligheid en de openbare orde in het geding zijn. Journalisten kunnen over het algemeen in vrijheid hun werk doen, maar de invloed van de federale, regionale en lokale overheid op de media (vooral radio, omdat dit medium het grootste bereik heeft onder de bevolking) is groot, zeker als het om eigen politieke belangen gaat. Gedurende de verslagperiode kwam het geregeld voor dat journalisten bij het uiten van kritiek op de regering door de veiligheidsdienst (*Nigerian State Security Service, SSS*) werden geïntimideerd, gearresteerd en/of mishandeld. Ook werd melding gemaakt van doodbedreigingen en moord op journalisten.⁷¹ Anderzijds worden journalisten door sommige radicale milities beschuldigd van samenwerking met de veiligheidsdiensten. Talrijke journalisten passen dan ook een zekere mate van zelfcensuur toe.⁷² Op de lijst van de *'World Press Freedom*

⁶⁹ HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁷⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁷¹ Freedom House, *Freedom of the Press 2011 – Nigeria* (5 oktober 2011), RWB, *TV journalist shot dead in northern city* (25 oktober 2011), IFEX, *Journalist arrested over articles about alleged football corruption* (14 november 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), ICRC, *Nigeria: responding to multiple situations of violence* (13 januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), CPJ, *Nigerian journalist killed; colleagues suspect murder* (20 januari 2012), The Washington Post, *Nigeria military detains, throws journalists working with French television out of state* (7 februari 2012), CPJ, *Nigerian airport journalists locked out, equipment held* (7 februari 2012), CPJ, *Nigeria's military obstructs journalists covering unrest* (8 februari 2012), AFP, *Nigeria: échanges de gifles entre policiers et journalistes au tribunal* (5 april 2012), RWB, *Daily abuses suffered by Nigeria's journalists* (7 mei 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Reports: Nigeria* (24 mei 2012), CPJ, *Immigration officer assaults Nigerian journalist* (13 juni 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Freedom on the Net 2012 – Nigeria* (25 september 2012).

⁷² CPJ, *Nigerian reporter murdered while covering bombings* (20 januari 2012), RWB, *TV reporter gunned down while covering Kano suicide bombings* (23 januari 2012), Le Monde, *Le groupe Boko Haram menace les opérateurs de télécommunications du Nigeria* (13 maart 2012), De Volkskrant, *Bomaanslagen op invloedrijke krant* (27 april 2012), RWB, *Government urged to protect media after two carbomb attacks on newspapers* (27 april 2012), Reuters, *Nigeria Islamist video warns of more attacks on media* (2 mei 2012), Le Monde, *Nigeria: Boko Haram menace RFI et Voice of America* (2 mei 2012), Nigerian Tribune, *NUJ president appeals to Boko Haram. Over threat against media houses* (4 mei 2012), RWB, *2012 Predators of Press Freedom: Nigeria – Boko*

Ranking 2011-2012 van *Reporters Without Borders* staat Nigeria op de 126ste plaats van de 179 landen.⁷³

Gedrukte media

Naast de grondwettelijke bepalingen passeerde begin 2011 na elf jaar de *Freedom of Information Bill*, die journalisten en burgers meer toegang moet geven tot overheidsinformatie, het Nigeriaanse parlement. Bij de autoriteiten, die vreesden dat de media bij de inwerkingtreding ervan te veel macht zouden krijgen, lag de wet zeer gevoelig. In mei 2011 heeft president Jonathan de wet ondertekend. De implementatie van de wet is echter niet volledig, waardoor de effectiviteit ervan nog beperkt is.⁷⁴

De overheid controleert alle gedrukte media, waaronder onafhankelijke dagbladen, weekbladen en verschillende sensatiekranten en tabloids. Een aantal kranten wordt door de overheid van enkele deelstaten uitgegeven; zij hebben slechts een beperkte oplage, waardoor veel staatssubsidie nodig is om te kunnen blijven bestaan.⁷⁵

Radio, televisie en internet

De radio speelt in Nigeria een belangrijke rol, omdat veel mensen niet of slecht kunnen lezen en schrijven.⁷⁶ Kranten en televisie zijn bovendien relatief duur. Er zijn twee staatsradio-omroepen⁷⁷, meer dan vijftig deelstaatomroepen en een groot aantal private radiostations. De federale staatszenders en de deelstaatzenders richten zich vooral op nieuws, politiek en amusement, en propageren de belangen van de federale overheid en de deelstaatoverheden. De particuliere zenders zenden vooral amusement, reclame en nieuws uit. Internationale radiostations als *British Broadcasting Corporation*, *Radio France Internationale* en *Voice of America* kunnen in principe ongehinderd uitzenden.⁷⁸

Er is één nationaal televisie station (*Nigerian Television Authority, NTA*) met een groot aantal aangesloten regionale en lokale stations. Daarnaast zijn er 15 onafhankelijke televisiestations en twee stations gekoppeld aan een satelliet-netwerk. De wet vereist dat lokale televisiestations buitenlandse programma's moeten beperken tot 40% van hun zendtijd. De private televisiezenders hebben te lijden onder hoge kosten en geringe advertentie-inkomsten.⁷⁹

Haram, Islamist group (4 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en CPJ, *Nigerian photographer assaulted in a government hospital* (14 augustus 2012).

⁷³ RWB, *World Press Freedom Index 2011-2012* (29 juni 2012).

⁷⁴ IFEX, *Nigerian Parliament Passes Long-Needed Access to Information Law* (24 februari 2011), IFEX, *Freedom of information law is a victory for democracy* (1 juni 2011), FreedomInfo.org, *Nigerian President Signs Freedom of Information Bill* (3 juni 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

⁷⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

⁷⁶ Naar schatting 39% van de bevolking is analfabeet (CIA, *The World Factbook, Nigeria*, 4 oktober 2012).

⁷⁷ *Federal Radio Corporation of Nigeria* die binnen Nigeria uitzendt, en *Voice of Nigeria* die buiten Nigeria uitzendt.

⁷⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

⁷⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

Toegang tot internet wordt niet van overheidswege verhinderd, maar door de slechte staat van het telecommunicatienetwerk is het gebruik ervan beperkt, zeker in landelijke gebieden. Ongeveer 29% van de Nigeriaanse bevolking maakt gebruik van internet. De bedoeling is dat dit percentage de komende jaren zal oplopen tot minstens 40%.⁸⁰

In de verslagperiode had een aantal kritische nieuwswebsites problemen met de server, die zij toeschreven aan overheidsinmenging. De onderbrekingen duurden doorgaans een paar uur. Veel journalisten vermoeden dat van overheidswege controle van het internet- en mobielverkeer plaatsvindt.⁸¹ Voorts bleek de radicaal islamitische sekte *Boko Haram* in september 2012 een nieuw doelwit te hebben gevonden: gsm-masten. In een aantal deelstaten (Bauchi, Borno, Gombe, Kano, Yobe) in het noordoosten van het land, werden rond de dertig telefoonmasten vernield. De militante groepering had al eerder laten weten dat zij mobiele telefoonmaatschappijen zou aanvallen, omdat zij de overheid zouden helpen leden van de groep op te sporen.⁸²

3.4.2 *Vrijheid van vereniging en vergadering*

De Nigeriaanse grondwet voorziet in vrijheid van vereniging en vergadering. Sinds december 2007 is er, na een uitspraak van de *Federal Court of Appeal* in Abuja, wettelijk geen vergunning meer nodig voor het houden van een openbare bijeenkomst of demonstratie, maar in de praktijk wordt dit niet altijd gerespecteerd. Gedurende de verslagperiode verbood de regering incidenteel bijeenkomsten die wegens hun politieke, etnische of religieuze context zouden kunnen leiden tot onrust. In gebieden met communaal geweld stonden de politie en veiligheidsdiensten publieke bijeenkomsten op een *case-by-case* basis toe. In de Nigerdelta werden door jongeren georganiseerde demonstraties tegengehouden door de veiligheidsdiensten. In veel deelstaten waren religieuze bijeenkomsten in de buitenlucht verboden, uit angst voor interreligieuze spanningen. Gedurende de verslagperiode kwam het voor dat veiligheidstroepen demonstranten met geweld uiteenjoegen en arresteerden, resulterend in doden en gewonden.⁸³

Geheime genootschappen

De grondwet verbiedt vorming en lidmaatschap van en deelname aan een

⁸⁰ The Next Web, *Internet access in Nigeria set to triple by 2013* (17 juni 2011), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

⁸¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Freedom on the Net 2012 – Nigeria* (25 september 2012).

⁸² AFP, *Nigeria: Boko Haram revendique des attaques de compagnies de téléphonie mobile* (6 september 2012), Metro, *Boko Haram richt pijlen op gsm-masten* (6 september 2012) en The New York Times, *Nigeria: Telecom Towers Attacked* (6 september 2012).

⁸³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), NOS.nl, *Nigeria verlamd door staking en terreur* (9 januari 2012), NRC.nl, *Staking Nigeria gaat door en dodental stijgt* (10 januari 2012), ICRC, *Nigeria: responding to multiple situations of violence* (13 januari 2012), NRC.nl, *Vakbonden Nigeria kondigen hervatting van landelijke staking aan* (15 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), AI, *Nigerian activist: 'My trial exposes crude justice system'* (29 mei 2012), ITUC, *2012 Annual Survey of violations of Trade Union Rights – Nigeria* (6 juni 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012). Zie ook § 2.3.4 'Stakingen en protesten'.

geheim genootschap.⁸⁴ Toewijding aan een cultus is ook verboden volgens de *Student Union Activities (Control and Regulation) Act* uit 1989 en kan met detentie of een boete worden bestraft. In 2001 nam het parlement de *Secret Cult and Secret Society Prohibition Bill* aan, die deelname aan een activiteit van een geheim genootschap verbiedt met kans op een boete van maximaal 50.000 naira (circa € 240 / US\$ 315) en/of een gevangenisstraf van maximaal vijf jaar. Gedurende de verslagperiode waren geen veroordelingen op grond van deze wet bekend. Ondanks het wettelijk verbod bestaan er in Nigeria nog steeds geheime genootschappen en studentengenootschappen (*cults*).⁸⁵

Ogboni-genootschap

Een geheim genootschap is meestal regionaal georiënteerd en gekoppeld aan een bepaalde etniciteit. Het bekendste geheime genootschap is dat van de Yoruba, het Ogboni-genootschap. Traditioneel droeg dit genootschap zorg voor de bescherming van Yoruba-tradities en had het een belangrijke taak bij de handhaving van recht en orde binnen de Yoruba-koninkrijken. Ook nu nog is het genootschap actief als bewaarder van oude tradities in Yoruba-land (zuidwest-Nigeria) en in gebieden waarover Yoruba-koningen vroeger invloed uitoefenden. Er bestaat een relatie tussen de Ogboni en de politiek. Veel Ogboni-leden bekleeden politieke en bestuurlijke functies.⁸⁶

De Ogboni-leden zijn door een eed aan elkaar gebonden en zijn verplicht de activiteiten van het genootschap naar buiten toe geheim te houden. Daarom is het niet eenvoudig informatie over de precieze activiteiten en de reikwijdte van de Ogboni te achterhalen. Het is echter niet aannemelijk dat de reikwijdte van de Ogboni zich uitstrekt tot ver buiten de gebieden waar Ogboni-leden wonen. De leden maken gebruik van spiritualiteit om hun macht uit te oefenen. Het lidmaatschap is in principe vrijwillig.⁸⁷

Studentengenootschappen (cults)

Cults zijn studentengenootschappen, die nog in het zuiden en oosten van Nigeria op universiteiten voorkomen. Daar waar zij bestaan, zijn het veelal gewone broederschappen (*fraternities*) geworden. In het islamitische noorden van het land komen *cults* nagenoeg niet voor. Het aantal *cults* in Nigeria is niet precies bekend, maar lijkt af te nemen. Er zijn gescheiden mannen- en vrouwen-*cults*. De mannen-*cults* zijn in de meerderheid.⁸⁸

Vanaf eind vorige eeuw tot begin deze eeuw werden de *cults* steeds gewelddadiger en vijandiger en opereerden zij meer als criminele *gangs*. Er vielen geregeld doden. Vanaf 2003 werden de *cults*-activiteiten beter gereguleerd en aan banden gelegd. Intussen is dit goeddeels gelukt op de

⁸⁴ Artikel 38 lid 4 van de grondwet.

⁸⁵ Nigerian Tribune, *About cultism in Nigerian schools* (28 juli 2010), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Nigerian Tribune, *Cult kingpins threaten to attack Bayelsa CP* (4 mei 2012), Nigerian Punch Newspaper, *Bayelsa launches manhunt for cultists* (5 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁸⁶ IRBC, *Nigeria: Ogboni middenveld, waaronder de geschiedenis, de structuur, rituelen en ceremonies en lidmaatschap* (12 juli 2005) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁸⁷ IRBC, *Nigeria: Ogboni middenveld, waaronder de geschiedenis, de structuur, rituelen en ceremonies en lidmaatschap* (12 juli 2005) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁸⁸ Nigerian Tribune, *About cultism in Nigerian schools* (28 juli 2010) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

meeste universiteiten, die veelal een eigen veiligheidssysteem hebben ontwikkeld. De *cults* hebben niet meer de reputatie die zij eerder hadden. Gewelddadigheden komen voor, maar minder dan in voorgaande jaren.⁸⁹

Aanvankelijk werden vooral studenten uit rijke families gerekruteerd om toe te treden tot een genootschap. Omdat zij over goede connecties en geld beschikten, konden alle leden van het genootschap hiervan profiteren. De laatste jaren zijn het ook studenten uit de lagere sociale klassen die toetreden. De rekrutering vindt meestal plaats aan het begin van het academische jaar, voornamelijk onder nieuwe studenten.⁹⁰

Slechts een klein deel van de studenten in Nigeria is aangesloten bij een *cult* (naar schatting een paar procent). Studenten die niet zijn aangesloten en niet voor een lidmaatschap zijn gevraagd, lopen over het algemeen geen gevaar te worden lastig gevallen. *Cults* kunnen tot buiten de universiteit reiken waar zij zijn opgericht, omdat zij soms op andere universiteiten afdelingen hebben. Het is niet mogelijk inzichtelijk te maken hoe deze relaties lopen.⁹¹

3.4.3 *Vrijheid van godsdienst*

Nigeria is een seculiere staat. De grondwet verbiedt een staatsgodsdienst, maar voorziet in de vrijheid van godsdienst, met inbegrip van de vrijheid om te veranderen van religie of geloofsovertuiging. Ook voorziet de grondwet in de vrijheid van het manifesteren en het propageren van de godsdienst door middel van erediensten en in het onderwijs. De federale regering eerbiedigt de godsdienstvrijheid over het algemeen, maar het komt voor dat deze vrijheid wordt begrensd in verband met de openbare veiligheid. Hoewel vrijheid van godsdienst door de wet wordt gerespecteerd, speelt religie met name in het centrale deel van Nigeria (*Middle Belt*) en in noord-Nigeria een steeds grotere rol bij sommige conflicten. Toegang tot bepaalde zaken, waaronder werkgelegenheid en bouwvergunningen, wordt in de praktijk soms geregeld langs religieuze lijnen.⁹²

Sharia

Sinds 2000 hebben twaalf noordelijke deelstaten (Bauchi, Borno, Gombe, Jigawa, Kaduna, Kano, Katsina, Kebbi, Niger, Sokoto, Yobe en Zamfara) de sharia (islamitische wetgeving) ingevoerd.⁹³ Hoewel de grondwet een staatsgodsdienst verbiedt, heeft de sharia in het noorden grote invloed op het dagelijks leven van zowel moslims als niet-moslims: in de meeste

⁸⁹ The Economist, *Nigeria: Cults of violence* (31 juli 2008), allAfrica.com, *Nigeria: Mass-based student unionism could counterweight cultism* (3 juli 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Nigerian Tribune, *Cult kingpins threaten to attack Bayelsa CP* (4 mei 2012), Nigerian Punch Newspaper, *Bayelsa launches manhunt for cultists* (5 mei 2012), Africa News, *Six Feared Killed in Renewed Cult War in Edo* (27 juli 2012) en Africa News, *Seven Students Paraded Over Cultism, Rape in Ilorin* (29 juli 2012).

⁹⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁹¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

⁹² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

⁹³ In de noordelijke deelstaten waar de sharia van kracht is, is bekering tot het christendom niet schriftelijk vastgelegd als misdrijf waar de doodstraf op staat. Sommige leiders van de moslimgemeenschappen zijn echter van mening dat de doodstraf wel opgelegd zou moeten worden, omdat de sharia bekering tot het christendom verbiedt en er de doodstraf aan verbindt. In de verslagperiode zijn geen gevallen bekend dat de doodstraf daadwerkelijk is opgelegd dan wel uitgevoerd (zie ook § 3.4.10 'Doodstraf').

deelstaten zijn gescheiden scholen voor jongens en meisjes (in Bauchi, Kebbi, Sokoto en Zamfara is het wettelijk verplicht), een gescheiden gezondheidszorgsysteem en gescheiden openbaar vervoer. In de deelstaat Kano geldt een alcoholverbod, ook voor niet-moslims. In Kano, Kebbi, Sokoto en Zamfara zijn alle studentes verplicht een hoofddoek te dragen, ook niet-moslima's.⁹⁴

Niet-moslims hebben in de sharia-staten nauwelijks toegang tot de media, vooral daar waar die in overheidshanden zijn. In Kano bestaat censuur op films: er mogen bijvoorbeeld geen muziek en dans in voorkomen. Uitgaansgelegenheden worden door *Hisbah*-leden⁹⁵ gecontroleerd op verkoop van alcohol. Verder is het voor vrouwen verboden op een motortaxi plaats te nemen, maar in de praktijk gebeurt dit nog wel. Zij kunnen reizen in een van de vele riksja's die in Kano rijden, die vooral voor vrouwen zijn bedoeld.⁹⁶

De *Supreme Court* heeft zich gebogen over het vraagstuk in hoeverre de sharia in strijd is met de grondwet, maar het Hof heeft hierover - mede gezien de vaak gevoelige relaties tussen de verschillende religieuze groepen - nog geen uitspraak gedaan.⁹⁷

3.4.4 *Bewegingsvrijheid*

De grondwet voorziet in bewegingsvrijheid voor alle burgers in het land, van reizen naar het buitenland, van emigratie en van repatriëring. Er wordt over het algemeen van overheidswege geen beperking gesteld aan de bewegingsvrijheid binnen Nigeria, ook niet in gebieden waar het onrustig is.⁹⁸

Reizen

De vrijheid om buiten Nigeria te reizen is wettelijk geregeld in de Paspoortwet van november 1998. Er bestaan lijnvluchten van en naar Europa vanuit Abuja, Lagos en Port Harcourt. Er wordt dagelijks vanuit Abuja via Parijs/Londen/Frankfurt naar Amsterdam gevlogen. Vanuit Lagos is er dagelijks een rechtstreekse vlucht naar Amsterdam. Omdat Nigeria lid is van de ECOWAS (*Economic Community of West African States*), kunnen Nigeriaanse burgers zonder visum vrijelijk tot 90 dagen door West-Afrika reizen.⁹⁹

⁹⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), HRW, *Nigeria: Boko Haram Widens Terror Campaign* (23 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom - Nigeria* (30 juli 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 - Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 - Nigeria* (20 september 2012).

⁹⁵ Zie § 2.4.4 'Burgerwachten' (Veiligheidssituatie).

⁹⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012) en US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom - Nigeria* (30 juli 2012).

⁹⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom - Nigeria* (30 juli 2012). Zie voorts § 3.4.5 'Rechtsgang / Sharia-strafrecht'.

⁹⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012). Zie voorts § 2.4 'Veiligheidssituatie'.

⁹⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

Voor zover bekend hebben zich in de verslagperiode bij terugkeer van asielzoekers in Nigeria geen noemenswaardige problemen voorgedaan. Het is niet illegaal voor Nigerianen om naar het buitenland te reizen en asiel aan te vragen. Om die reden hebben de NIS (*Nigerian Immigration Service*) en de politie geen wettelijke basis om terugkerende uitgeprocedeerde asielzoekers te arresteren. Wel kunnen terugkerende Nigerianen, die door de autoriteiten worden gezocht voor strafbare feiten, bij terugkeer naar Nigeria worden aangehouden en/of gedetineerd.¹⁰⁰

3.4.5 *Rechtsgang*

Het Nigeriaanse wetgevingssysteem kent drie parallel aan elkaar bestaande systemen: het formele rechtssysteem, het gewoonterecht en het islamitisch recht (*Sharia*). Het islamitisch recht is naast het formele rechtssysteem en het gewoonterecht ingevoerd in twaalf deelstaten en geldt niet voor christenen. De federale politie is eraan gehouden om verdachten over te brengen naar de plaats waar het delict gepleegd is.¹⁰¹

Hoewel de constitutie en wet- en regelgeving voorziet in een onafhankelijke rechtspraak, gebeurt het geregeld dat politici de rechtspraak proberen te beïnvloeden, vooral op deelstaat- en lokaal niveau. Een tekort aan werknemers en materiaal, corruptie en inefficiëntie zorgen ervoor dat de rechtspraak niet goed functioneert. Rechters komen geregeld niet opdagen bij processen, omdat zij bezig zijn met ander werk of bedreigingen hebben gekregen. Medewerkers van rechtbanken kunnen hun werk vaak niet goed uitoefenen door gebrek aan de juiste kennis, materialen, training en motivatie voor hun werk. De salarissen zijn laag, waardoor zij ook gevoelig zijn voor corruptie.¹⁰²

De grondwet stelt dat verdachten recht hebben op een openbare rechtszaak binnen een redelijke periode na arrestatie en op juridische bijstand naar eigen keuze. Het strafrecht gebiedt dat verdachten binnen drie maanden berecht moeten worden. Verdachten moeten echter in de praktijk aanmerkelijk langer wachten, soms jaren, voordat de zaak voor de rechter komt. De meeste verdachten kunnen de 'informele' kosten van een rechtszaak, zoals transportkosten en steekpenningen, niet betalen, waardoor hun detentie wordt gerekt. Het ontbreekt hen ook vaak aan juridische bijstand, waardoor zij niet in hoger beroep gaan. Bij strafzaken met een hoog profiel bestaat een grotere kans dat een proces tijdig en onafhankelijk verloopt.¹⁰³

¹⁰⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁰¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁰² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), EIU, *Country Report Nigeria* (april 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Africa News, *Judges Are Under Tremendous Pressures* (29 juli 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁰³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

Sharia-strafrecht

De wetgeving, opsporing en vervolging onder het sharia-strafrecht gelden alleen in de twaalf noordelijke deelstaten Bauchi, Borno, Gombe, Jigawa, Kaduna, Kano, Katsina, Kebbi, Niger, Sokoto, Yobe en Zamfara. De sharia is formeel enkel van toepassing op moslims in deze deelstaten. De jurisdictie kan worden uitgebreid naar niet-moslims, maar alleen op vrijwillige basis. Sinds de invoering van het sharia-recht in 2000 zijn er geen extreme straffen opgelegd. In de praktijk blijkt het sharia-rechtssysteem redelijk effectief te werken. Naast de sharia-strafwetten blijft in het noorden het reguliere strafrecht onverminderd van kracht. Het in noord-Nigeria geldende reguliere strafrecht geldt voor iedereen, moslims en niet-moslims. Een moslim kan dus in het noorden ook altijd onder het reguliere strafrecht worden berecht. Doorgaans gebeurt dit niet, want als moslims aangeven, dat zij niet onder de sharia willen worden berecht, worden zij aangeduid als ongelovig. Moslims willen niet als zodanig worden beschouwd.¹⁰⁴

In 2003 stelde de federale overheid een groep van juridische wetenschappers samen om een uniforme sharia-strafwet samen te stellen, die de verschillende sharia-wetten in de deelstaten moest vervangen. Tot op heden is dit niet gebeurd en gebruiken alle deelstaten nog hun eigen wetten. Ook is er nog geen sharia *Court of Appeal* en *Final Court of Appeal*, wat volgens de grondwet wel de bedoeling is. Het hoogste beroepsorgaan voor de sharia is de *Supreme Court*, waar reguliere rechters werken die geen formele training in het sharia-strafrecht hebben gehad.¹⁰⁵

Men kan zich in theorie aan de sharia onttrekken door zich elders in Nigeria te vestigen. Als betrokkene alsnog wordt opgepakt, kan diegene worden overgedragen aan de deelstaat waar het delict is gepleegd, om daar te worden berecht.¹⁰⁶ Het sharia-strafrecht wordt vooral gebruikt voor familierechtelijke aangelegenheden, zoals huwelijk, landzaken en erfenis. In deze zaken handelt het sharia-recht sneller dan de reguliere rechtbanken. Vrouwen hebben over het algemeen een zwakke positie bij sharia-rechtszaken, omdat aan hun getuigenis minder waarde wordt toegekend dan aan die van de man.¹⁰⁷

3.4.6 *Arrestatie en detentie*

De grondwet verbiedt willekeurige arrestatie en detentie. In de praktijk vonden deze echter veelvuldig plaats. Voor een arrestatie is in principe een arrestatiebevel nodig. Indien de politie of veiligheidsdienst zonder dit bevel tot hechtenis overgaat, moet binnen 48 uur een strafbaar feit ten laste worden gelegd. Voorts moet betrokkene worden meegedeeld waarvoor hij is

¹⁰⁴ HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁰⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁰⁶ Dit kan alleen gebeuren wanneer het een delict betreft dat strafbaar is volgens de *Penal Code*. Er zijn hiervan geen voorbeelden bekend.

¹⁰⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012).

opgepakt, dat hij recht heeft op rechtsbijstand en de mogelijkheid om borg te vragen. Maar vaak worden termijnen van voorarrest overschreden, gearresteerden niet op hun rechten gewezen en familieleden niet op de hoogte gebracht.¹⁰⁸

Voorarrest is een groot probleem in Nigeria. Gedurende de verslagperiode zaten meer dan 35.000 gevangenen (ongeveer 70% van de totale gevangenispopulatie) vast zonder enige vorm van proces. Velen zitten al langer vast dan de maximale straf die staat op hun vergrijp. De jaren van voorarrest worden bij een eventuele veroordeling niet afgetrokken van de opgelegde straf. Sommige verdachten krijgen geen behandeling van hun zaak, omdat hun dossier zoek is of omdat er geen transport is naar de rechtbank. Doorgaans is omkoping de enige manier om op borgtocht vrij te komen.¹⁰⁹

Situatie in gevangenissen

Nigeria heeft circa 230 gevangenissen. De meeste zijn 70 tot 80 jaar geleden gebouwd en verkeren in slechte staat. In totaal bevinden zich ongeveer 48.000 personen in de vaak overbevolkte detentiecentra. De lange voorarrestperiodes en de trage rechtsgang zijn hiervan veelal de oorzaak. De situatie in de gevangenissen van Nigeria is zwaar. De meeste gevangenen hebben geen bedden, matrassen en dekens en moeten op de vloer slapen. Er zijn nauwelijks sanitaire voorzieningen, geen schoon water, geen ventilatie en er is een chronisch tekort aan voedsel en medicijnen. HIV/AIDS, malaria en tuberculose zijn een groot probleem. Het ontbreken van medische behandelingen zorgt voor veel sterfte in de gevangenis, wat soms tot rellen leidt onder de gevangenen. De gevangenissen in het zuiden zijn over het algemeen nog voller dan die in het noorden, waar men doorgaans minder lang in voorarrest verblijft. Wel is in Lagos de situatie de afgelopen periode verbeterd. Dat komt mede omdat het rechtssysteem daar sneller is gaan werken dan voorheen, waardoor de periodes van voorarrest korter duren.¹¹⁰

Wegens het ontbreken van een registratiesysteem is het niet bekend hoeveel gevangenen er zijn omgekomen in gevangenissen. Voldoende eten is er alleen als mensen over geld beschikken of hierin worden voorzien door familieleden. Gevangenispersoneel ontvreemdt geregeld geld van gevangenen, dat bedoeld is voor voedsel. Ook wordt gevangenen geregeld voedsel of medische verzorging onthouden als vorm van straf. Gevangenen die nog op een proces wachten, zijn over het algemeen slechter af dan zij die al veroordeeld zijn. Veroordeelde gevangenen hebben binnen de

¹⁰⁸ AI, *Amnesty International Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁰⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹¹⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

detentiecentra meer bewegingsruimte. Vaak worden zij na hun veroordeling overgebracht naar een minder overvolle gevangenis.¹¹¹

Over het algemeen worden vrouwen gescheiden van mannen gedetineerd, maar gemengde detentie in gevangenissen en politiecellen komt voor, vooral in de landelijke gebieden. Ook komt het voor dat gedetineerde minderjarigen zich te midden van volwassenen bevinden. Detentiecentra hebben geen speciale faciliteiten voor zwangere vrouwen. Wel zijn de condities voor vrouwelijke gevangenen doorgaans iets beter dan voor mannelijke gevangenen.¹¹²

3.4.7 Mishandeling en foltering

De grondwet en andere wetgeving verbieden wrede en onterende behandeling en straffen, maar de politie, militairen en veiligheidsdiensten leven dit verbod lang niet altijd na. In de verslagperiode maakten zij zich schuldig aan mishandeling van demonstranten, criminele verdachten, arrestanten en (veroordeelde) gevangenen. De politie viel willekeurig burgers lastig om hen geld afhandig te maken.¹¹³ Hoewel de wet verbiedt om bewijsmateriaal en bekentenissen te gebruiken die zijn verkregen via mishandeling, maakte de politie vaak gebruik van deze methode om een bekentenis af te dwingen. Ook militante groeperingen en burgerwachten maakten zich in de verslagperiode schuldig aan onrechtmatige arrestaties en mishandeling (opsluiting, marteling en andere vernederende of onmenselijke daden). Eveneens waren er berichten over verkrachting en andere vormen van seksueel misbruik van vrouwen en meisjes in detentie. Veelal durven de slachtoffers geen aangifte te doen uit schaamte en angst voor het stigma dat kleeft aan seksueel geweld. In gevallen dat wel aangifte wordt gedaan, treedt de politie nauwelijks op en volgt er zelden een veroordeling.¹¹⁴

Nigeria kent een cultuur van geweld. Geweld wordt zo structureel en in alle lagen van de informele en formele samenleving gebruikt, dat het eerder norm is dan uitzondering. Zowel nationale als internationale ngo's zetten zich door middel van aanklachten en rapportages voortdurend in voor verbetering van de situatie in het optreden van politie, leger en veiligheidsdiensten.¹¹⁵

¹¹¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹¹² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹¹³ IRIN, *Nigeria: Urgent need for police reform* (18 april 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹¹⁴ AI, *Amnesty International Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Reuters, *Nigeria police chief says own officers are corrupt* (14 februari 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012). Zie ook § 3.5.1 'Vrouwen'.

¹¹⁵ AI, *Amnesty International Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

3.4.8 Verdwijning en ontvoering

Gedurende de verslagperiode vonden er honderden ontvoeringen plaats door criminele militante groeperingen, veelal voor losgeld. Onder hen waren ook buitenlanders en kinderen van naar verluidt welgestelde Nigeriaanse ouders. Over het algemeen werden zij na betaling van losgeld weer vrijgelaten. Het kwam voor dat bij bevrijdingsacties door veiligheidstroepen gegijzelden en ook ontvoerders de dood vonden.¹¹⁶

Voor de kust van Nigeria waren in de verslagperiode ook piraten actief. Geregeld werden schepen gekaapt voor losgeld en cargo, waarbij ook doden vielen. Piraterij in West-Afrika staat hoog op de agenda van de VN-Veiligheidsraad en de ECOWAS (*Economic Community of West African States*), maar door gebrek aan de juiste middelen blijken Nigeria en de buurlanden niet in staat hiertegen afdoende op te treden.¹¹⁷

3.4.9 Moord en buitengerechtigde executie

Buitengerechtigde executies vinden plaats in Nigeria. Meldingen van politiek gemotiveerde executies van overheidswege zijn echter niet bekend. Wel maakten politie, leger en veiligheidsdiensten (waaronder de *Joint Task Force*) gebruik van excessief geweld bij arrestaties en bij het tegengaan van burgerlijke onrust, vandalisme en interetnisch geweld, waarbij geregeld ook doden vielen. Soms vond strafrechtelijk onderzoek plaats, maar in de verslagperiode heeft dit voor zover bekend niet tot veroordelingen geleid. Politie en veiligheidsdiensten worden over het algemeen niet ter verantwoording geroepen voor het excessieve of dodelijk geweld of voor het overlijden van personen in gevangenschap. De politie opereert vrijwel in straffeloosheid bij het oppakken, illegaal vasthouden en soms executeren van verdachten.¹¹⁸

¹¹⁶ Reuters, *Two U.S. citizens kidnapped in Nigeria* (2 december 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Spits, *Ontvoerde Europeanen gedood* (9 maart 2012), AFP, *Un Espagnol disparu au Nigeria, vraisemblablement un rapt pour rançon* (11 april 2012), Reuters, *Nigeria says Spanish doctor kidnapped by gunmen* (13 april 2012), Reuters, *Nigerian kidnappers release Spanish doctor* (22 april 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Reuters, *Italian engineer kidnapped in Nigeria* (31 mei 2012), Trouw, *Ontvoerde Duitser dood bij bevrijdingspoging* (31 mei 2012), Africa News, *Kidnapped Former Senator's Daughter Rescued in Rivers* (29 juli 2012), Reuters, *Nigerian police kill four kidnappers after hostage escapes* (21 augustus 2012), AFP, *Libération de quatre étrangers enlevés début août au large du Nigeria* (23 augustus 2012), Reuters, *Nigeria navy frees 28 kidnapped oil workers* (27 augustus 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹¹⁷ Reuters, *Gunmen kidnap sailor supplying Nigeria oil rig* (30 september 2011), Reuters, *Pirates hijack tanker off Nigerian coast* (11 oktober 2011), RNW, *Pirates seize tanker off coast of Nigeria* (4 november 2011), Reuters, *Nigerian Chevron vessel hijacked, 3 hostages taken* (18 november 2011), Reuters, *Hijackers take two boats, hostages, off Nigeria-sources* (19 november 2011), Nigerian Compass, *Nigeria joins forces to fight piracy in West African Coast* (5 december 2011), UNSC, S/2011/811, *Report of the Secretary-General on the activities of the United Nations Office for West Africa* (30 december 2011), Reuters, *Pirates kill captain, chief engineer in Nigeria ship attack* (13 februari 2012), Nederlands Dagblad, *Piraten doden kapitein en officier* (15 februari 2012), Reuters, *Pirates attack Dutch ship in Nigeria waters* (29 februari 2012), Metro, *Piraten slaan weer toe voor kust Nigeria* (1 maart 2012), Algemeen Dagblad, *Ontvoerde zeelui Nederlands schip vrij* (24 maart 2012), Trouw, *Patrouilles dringen piraterij flink terug* (24 april 2012), De Telegraaf, *Piraterij neemt wereldwijd toe* (1 mei 2012), AFP, *Quatre expatriés kidnappés, deux marins nigériens tués au large du Nigeria* (4 augustus 2012), AD, *Nederlandse schepen bestormd bij Nigeria* (6 augustus 2012) en BBC News, *Surviving the pirates off the coast of Nigeria* (11 september 2012).

¹¹⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AI, *Nigeria: End police intimidation of National Human Rights Commission* (13 april 2012), IRIN, *Nigeria: Urgent need for police reform* (18 april 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Reports: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31

Niet alleen politie, leger en veiligheidsdiensten, maar ook burgerwachten en *area boys* (straatjongeren die met geweld geld van weggebruikers afpersen) bleken zich schuldig te maken aan moord.¹¹⁹ Er worden in Nigeria ook rituele moorden gepleegd. Onderdelen van het lichaam en bloed worden gebruikt in offerrituelen om de geesten gunstig te stemmen in het geloof dat de opoffering sociaal succes en politieke macht zal brengen. Geloof in geesten is wijdverbreid in Nigeria. Het is niet bekend hoeveel rituele moorden er jaarlijks worden gepleegd.¹²⁰

3.4.10 Doodstraf

In Nigeria staat in het reguliere strafrecht de doodstraf op moord, gewapende overval, illegaal wapenbezit, hoogverraad en desertie in oorlogstijd. Volgens *Amnesty International* wachten ruim 900 personen op uitvoering van de doodstraf. Er zijn in de verslagperiode geen doodvonnissen ten uitvoer gebracht. Sinds 1999 hanteert Nigeria een officieus moratorium op executies. In februari 2009 heeft de overheid dit zelf opgelegde (*self-imposed*) moratorium voor onbepaalde tijd gecontinueerd.¹²¹

Ondanks het zelf opgelegde moratorium zou de regering vanwege overvolle gevangenis hebben overwogen de doodstraf toch uit te voeren. Hiertegen ontstond openlijk verzet en omdat het in verhouding om een vrij gering aantal ter dood veroordeelden ging, werd ervan afgezien.¹²²

Voor zover bekend zijn in het kader van het sharia-strafrecht tijdens de verslagperiode geen doodstraffen of lijfstraffen als zweepslagen en amputaties voltrokken. De laatste executie onder het sharia-recht vond in 2001 plaats, toen een veroordeelde man werd opgehangen. Hoewel het al enige jaren geleden is dat dit vonnis is uitgevoerd, worden er nog geregeld mensen ter dood veroordeeld. Sommigen worden in hoger beroep vrijgesproken, anderen zijn in afwachting van het vonnis.¹²³

---

augustus 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹¹⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Reports: Nigeria* (24 mei 2012). Zie ook § 2.4.4 'Burgerwachten'.

¹²⁰ Reuters, *Elderly couple beheaded in central Nigerian village* (12 februari 2011), Voice of America, *Nigerian Police Arrests Three In Suspected Child Ritual Killing* (22 juni 2011), Daily Trust, *Nigeria: Suspected Ritual Killings Causing Stir in Zamfara* (8 oktober 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), The Nigerian Voice, *Ritual killings business in Nigeria: a curse about to explode* (19 februari 2012), AFP, *Nigeria: raid de la police contre une "usine à bébés" pour rituels* (13 april 2012) en Africa News, *Lagos – Police Arrest Two Brothers With Fresh Human Parts* (27 juli 2012).

¹²¹ AI, *Nigeria urged to commute all death sentences following court judgment* (11 juli 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹²² AI, *Nigeria urged to commute all death sentences following court judgment* (11 juli 2011) en UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012).

¹²³ AI, *Nigeria urged to commute all death sentences following court judgment* (11 juli 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en AI, *Amnesty International Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012).

3.5 Specifieke groepen

De grondwet voorziet in gelijke rechten voor alle burgers in Nigeria, ongeacht etniciteit, geslacht, religie, herkomst of politieke overtuiging. In de praktijk worden deze rechten niet altijd door de Nigeriaanse overheid gewaarborgd.¹²⁴ Hieronder wordt nader ingegaan op de positie van vrouwen, minderjarigen, homoseksuelen en etnische minderheden.

3.5.1 Vrouwen

De grondwet verbiedt discriminatie van vrouwen en voorziet in gelijke rechten voor vrouwen. Nigeria heeft in 1985 het Verdrag inzake Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen geratificeerd.¹²⁵ Echter, de conventie is nog altijd niet opgenomen in federale of deelstaatwetgeving. Sociale discriminatie van vrouwen op grond van godsdienst, traditie of etniciteit blijft wijdverbreid. Vrouwen bevinden zich in een ondergeschikte positie ten opzichte van hun echtgenoot en schoonfamilie. De productieve activiteiten van vrouwen worden doorgaans niet in economische zin beloond, waardoor vrouwen veelal in een afhankelijke positie verkeren ten opzichte van hun echtgenoot of andere mannelijke familieleden. Dit geldt zeker voor het overwegend islamitische noord-Nigeria, waar het voor de meeste vrouwen niet is toegestaan te werken buitenshuis.¹²⁶

Maatschappelijke positie

Op grond van traditie worden vrouwen in Nigeria geregeld gediscrimineerd. Zij krijgen moeilijker toegang tot werk, hebben minder kans op promotie en er is geen gelijke betaling. Vrouwen zouden circa 40% verdienen van wat mannen aan salaris ontvangen. In de politiek en het openbaar bestuur zijn weinig vrouwen actief (circa 8%). Ondanks de benoeming in juli 2012 door president Jonathan van Aloma Mariam Mukhtar tot eerste vrouwelijke opperrechter (*chief justice*), zijn vrouwen in het Nigeriaanse rechtssysteem nog sterk ondervertegenwoordigd.¹²⁷

Het is voor vrouwen moeilijker commerciële leningen te krijgen, vooral voor ongehuwde vrouwen. Ook is het voor vrouwen lastiger gebruik te maken van bepaalde belastingvoordelen. Als gevolg hiervan zijn vrouwen in de formele economie ondervertegenwoordigd. In de informele sector spelen vrouwen echter een belangrijke rol. In veel gevallen bepaalt het gewoonterecht dat alleen mannen land kunnen bezitten. Vrouwen kunnen slechts indirect via een huwelijk aan land komen. Als de man overlijdt, kan

¹²⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

¹²⁵ Zie § 3.1 'Internationale verdragen en protocollen'.

¹²⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

¹²⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), World Economic Forum, *The Global Gender Gap Report 2011* (www.weforum.org, 27 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Global Insight, *Nigeria: Nigerian Senate Approves Nomination of First Female Chief Justice* (12 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

een weduwe volgens het gewoonterecht geen aanspraak maken op het land van de man, maar wordt dit geërfd door zijn familie.¹²⁸

Vrouwen in Nigeria ontlenen hun maatschappelijke status aan hun rol als echtgenote en moeder. Zij zijn onderworpen aan traditionele normen. Hun afhankelijkheid van een sociaal netwerk voor steun en bescherming is groot, nog groter dan voor een man. Vrouwen die leven zonder de bescherming van een mannelijk familielid, zijn veelal extra kwetsbaar. Zij worden niet alleen in hun beroep achtergesteld, maar er wordt ook van uitgegaan dat zij seksueel beschikbaar zijn. Verkrachting en seksuele intimidatie blijven grote problemen. Alleenstaande vrouwen zijn om die reden ook kwetsbaar voor prostitutie en mensensmokkel.¹²⁹

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld komt op grote schaal voor in Nigeria, zowel in de stad als op het platteland, onder alle etnische en religieuze groeperingen. Het wordt gezien als een private aangelegenheid. Veel komt er niet naar buiten. Volgens Nigeriaanse vrouwenorganisaties zou ongeveer 28% van alle vrouwen in Nigeria slachtoffer zijn van huiselijk geweld. De vrouw wordt in de regel gezien als het bezit van de man en in de Nigeriaanse traditie vindt de man dan ook dat hij het recht heeft om met haar te doen wat hij wil. In de deelstaten waar de sharia van kracht is, is het mannen toegestaan om hun echtgenote fysiek te bestraffen, zolang dit niet resulteert in zwaar lichamelijk letsel (*grievous harm*). Onder zwaar lichamelijk letsel wordt verstaan: botbreuken, het verlies van gezichtsvermogen, gehoor of spraak, misvorming van het gezicht en mishandeling die levensbedreigend is.¹³⁰

Hoewel verkrachting in Nigeria strafbaar is, kent het strafrecht geen artikel dat speciaal gewijd is aan huiselijk geweld. Het misdrijf valt onder mishandeling. Wel hebben vier deelstaten (Cross River, Ebonyi, Ekiti en Jigawa) een *Domestic Violence Law* aangenomen, maar deze is nog niet geïmplementeerd. Een andere wet, de *Violence Against Women Law*, is door het nationale parlement in een eerste lezing behandeld, maar nog niet vastgesteld.¹³¹

Vrouwen kunnen aangifte doen tegen huiselijk (seksueel) geweld, al komt dat in de praktijk nauwelijks voor en treedt de politie zelden op. Als er wel een proces wordt aangespannen, volgt hierop zelden een veroordeling. De achterliggende redenen liggen in culturele tradities die stellen dat de vrouw ondergeschikt is aan de man, angst voor represailles en onbekendheid met hun rechten. Familieleden van het slachtoffer weerhouden haar er dikwijls

¹²⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

¹²⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012). Zie hoofdstuk 5 'Mensenhandel'.

¹³⁰ AI, *Amnesty International Annual Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

¹³¹ People's Daily, *Gender-based violence and the weak Nigerian justice system* (11 december 2011) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

van aangifte te doen. Volgens bronnen wordt huiselijk geweld door veel vrouwen in Nigeria als 'normaal' gezien.¹³²

Indien een vrouw tóch aangifte doet van huiselijk geweld of verkrachting binnen het huwelijk, is de kans groot dat de politie de zaak afdoet als *domestic affair* en in familiekring laat oplossen. Vrouwen hebben ook angst om zich bij de politie te melden, omdat de politie zich geregeld zelf schuldig maakt aan verkrachting. In de verslagperiode werd voor zover bekend niemand vervolgd voor verkrachting binnen het huwelijk. Het is voor een vrouw onder islamitisch recht vrijwel onmogelijk om verkrachting te bewijzen: daarvoor heeft zij vier getuigen nodig die haar verhaal bevestigen. Een man heeft geen getuigen nodig om haar verhaal te weerleggen.¹³³

Er is een aantal organisaties dat aandacht vraagt voor het probleem van huiselijk geweld. De ngo *Project Alert on Violence Against Women* geeft trainingen voor politieagenten om huiselijk geweld te herkennen. Ook werken zij met jongeren om hen te informeren over fysieke en seksuele mishandeling. De *Women's Rights Advancement and Protection Alternative (WRAPA)* heeft een leidende rol in campagnes tegen huiselijk geweld.¹³⁴

Genitale verminking

Hoewel de federale regering zich publiekelijk tegen genitale verminking (*Female Genital Mutilation, FGM*) uitspreekt, zijn er geen federale wetten die FGM uitdrukkelijk verbieden. FGM blijkt in de stedelijke gebieden af te nemen, maar komt nog veel voor in de landelijke gebieden. Organisaties die zich sterk maken voor een verbod op FGM, richten zich vooral op die gebieden. De deelstaten Abia, Bayelsa, Cross River, Delta, Ebonyi, Edo, Ekiti, Ogun, Ondo, Osun, Oyo en Rivers hebben FGM strafbaar gesteld. In de praktijk worden er echter zelden controles uitgevoerd en vindt er niet of nauwelijks rechtsvervolging plaats. Voor zover bekend is er gedurende de verslagperiode niemand in Nigeria veroordeeld wegens het plegen van FGM, ook niet in de deelstaten waar dat verboden is. De politie is vaak niet op de hoogte van het verbod. Velen zien FGM als een traditionele gewoonte die alle deugdzame vrouwen moeten ondergaan. Over het algemeen is de politie dan ook niet in staat om bescherming te bieden aan vrouwen en meisjes die dreigen slachtoffer te worden van genitale verminking.¹³⁵

Volgens de *Nigeria Demographic and Health Survey* uit 2008 zou ongeveer 30% van de Nigeriaanse vrouwen slachtoffer zijn van genitale verminking. Hoewel genitale verminking in het hele land onder alle bevolkingsgroepen voorkomt, is het percentage vrouwen dat slachtoffer is van FGM, hoger

¹³² AI, *Amnesty International Annual Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹³³ AI, *Amnesty International Annual Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹³⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹³⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Premium Times, *Girl, 17, flees home over forced circumcision* (23 februari 2012), Nigerians Talk, *FGM in Nigeria: Raze the Abattoirs of Clitoral Disgust* (24 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), RDC, *Information on FGM in Nigeria* (21 augustus 2012) en Nigeria – Researched en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

onder de Hausa, Ibo en Yoruba (schattingen lopen uiteen tussen de 35% en 60%). De maatschappelijke druk om genitale verminking toe te passen is nog altijd groot, vooral in landelijke gebieden.¹³⁶

FGM is een verzamelnaam voor verschillende ingrepen aan de vrouwelijke geslachtsdelen en kan in vier vormen worden onderscheiden¹³⁷:

1. *Sunna-besnijdenis*: dit is de minst ingrijpende vorm, waarbij een snee wordt gemaakt in de top van de clitoris. Ook kan het zijn dat de top van de clitoris wordt verwijderd, met of zonder het aanbrengen van verdere sneden in de rest van de clitoris.
2. *Excisie*: gedeeltelijk of totale verwijdering van de clitoris en de kleine schaamlippen, met of zonder verwijdering van de grote schaamlippen. Dit is de meest gangbare vorm van genitale verminking in Nigeria.
3. *Infibulatie*: verwijdering van (een deel van) de externe genitaliën, waarna de genitaliën worden dichtgenaaid en een kleine opening wordt overgelaten voor urine en menstruatie.
4. *Alle andere vormen van FGM*, waaronder het insnijden van de vagina om penetratie te vergemakkelijken (*gishiri*-besnijdenis) en het inbrengen van bladeren of bijtende stoffen in de vagina om deze uit te drogen of te vernauwen. Een *gishiri*-besnijdenis gebeurt bij meisjes die uitgehuwelijkt worden en nog niet geslachtsrijp zijn.

Onder de Yoruba en Hausa komt type 2 voor en in mindere mate type 1. Kanuri voeren vooral type 3 uit. De Ibo en Ijaw, voeren, afhankelijk van gebruiken in die streek, één van deze drie types uit. In noord-Nigeria vindt soms *gishiri*-besnijdenis plaats. De leeftijd waarop besnijdenis bij vrouwen en meisjes wordt toegepast, kan variëren van een paar dagen oud tot het moment voorafgaand aan het huwelijk of tot het moment nadat een vrouw haar eerste kind baart. De meeste vrouwen worden echter besneden vóór hun eerste levensjaar.¹³⁸

Of vrouwen zich kunnen onttrekken aan genitale verminking door zich buiten de eigen leefgemeenschap te vestigen verschilt per geval en is mede afhankelijk van de vraag in hoeverre men zonder sociaal netwerk ergens anders een nieuw bestaan kan opbouwen.¹³⁹

Gedwongen huwelijk

In Nigeria worden drie typen huwelijken erkend:

1. het traditionele (of gewoonterechtelijke) huwelijk,

¹³⁶ National Population Commission, *Nigeria Demographic and Health Survey 2008* (november 2009), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), All Africa, *Nigeria: Female Genital Mutilation – Will the 'Cutting' Stop?* (28 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹³⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en All Africa, *Nigeria: Female Genital Mutilation – Will the 'Cutting' Stop?* (28 februari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹³⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report: Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), All Africa, *Nigeria: Female Genital Mutilation – Will the 'Cutting' Stop?* (28 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹³⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Premium Times, *Girl, 17, flees home over forced circumcision* (23 februari 2012), Nigerians Talk, *FGM in Nigeria: Raze the Abattoirs of Clitoral Disgust* (24 februari 2012), All Africa, *Nigeria: Female Genital Mutilation – Will the 'Cutting' Stop?* (28 februari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

2. het islamitische huwelijk en

3. het burgerlijk huwelijk.

Binnen het traditionele en islamitische huwelijk komt polygamie voor. Volgens het islamitische recht mag een man vier vrouwen hebben. De grondwet beschouwt een gehuwd meisje als meerderjarig.¹⁴⁰

De federale *Child's Rights Act* van 2003 stelt de huwbare leeftijd op 18 jaar en verbiedt het minderjarigen tot een huwelijk te dwingen. In 2011 hebben 24 van de 36 staten de *Child's Rights Act* overgenomen.¹⁴¹ Het is de bedoeling dat alle deelstaten deze wet overnemen en gaan uitvoeren. Zij zijn hiertoe echter niet verplicht. Voor Akwa-Ibom State geldt bijvoorbeeld een huwelijksleeftijd van 16 jaar, en in Jigawa State is de passage in de wet over de minimumtrouwleeftijd gewijzigd: in plaats van '*below the age of eighteen*' staat er '*below the age of puberty*'. In noord-Nigeria bestaat veel oppositie tegen de wet, die wordt gezien als anti-islamitisch en westers.¹⁴²

In de praktijk komen gedwongen huwelijken van minderjarigen geregeld voor, vooral onder de Hausa en Fulani in het noorden van Nigeria. Van oudsher worden hier meisjes op zeer jonge leeftijd uitgehuwelijkt (soms aan een veel oudere man), volgens islamitisch voorschrift. Het is niet realistisch te veronderstellen dat zij de mogelijkheid hebben om weg te lopen voor dit huwelijk. Zij zijn hiervoor te jong, wonen meestal in afgelegen dorpen en beschikken niet over contacten om naar toe te gaan. Als zij wel zouden weglopen, zouden zij door familie worden teruggevonden. Hun gemeenschappen zijn hecht en het is snel bekend als er een meisje is verdwenen.¹⁴³

Volgens de koran mogen jong getrouwde meisjes pas kinderen krijgen als hun lichaam daar klaar voor is. Dit gebeurt echter niet altijd en meisjes worden soms al op zeer jonge leeftijd zwanger, met complicaties als gevolg (waaronder *fistula*).¹⁴⁴ Nigeria behoort tot één van de landen met het hoogste moeder- en kindersterftecijfer van Afrika, resp. 190 en 75 per duizend. Er zijn regio's waar deze cijfers nog hoger liggen.¹⁴⁵

Het komt voor dat meisjes na een gedwongen huwelijk al snel door hun man worden verlaten of verstoten. Zij kunnen dan vaak niet terug naar hun familie, waardoor er een risico bestaat dat zij in de prostitutie terecht komen. Er zijn ook meisjes die zelf weglopen van hun man, bijvoorbeeld omdat zij mishandeld worden of geen gemeenschap met hun man willen. Er zijn ngo's die meisjes die zijn weggelopen of verstoten door hun man, tijdelijk opvangt. Er is voor hen echter weinig toekomst, omdat zij over het

¹⁴⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁴¹ Deze staten zijn: Abia, Akwa-Ibom, Anambra, Bayelsa, Benue, Cross River, Delta, Ebonyi, Edo, Ekiti, Imo, Jigawa, Kogi, Kwara, Lagos, Nasarawa, Niger, Ogun, Ondo, Osun, Oyo, Plateau, Rivers en Taraba (UNICEF, *Child rights legislation in Nigeria, April 2011*).

¹⁴² Daily Trust, *Children's Parliament: Giving Nigerian children voice* (3 juni 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁴³ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁴⁴ Een *fistula* is een gaatje tussen de blaas en/of endeldarm en de vagina, dat ontstaat door de druk van het hoofd van de baby tijdens de bevalling. Een *fistula* is zeer pijnlijk en veroorzaakt incontinentie en complicaties bij volgende zwangerschappen. Hoewel het in Nigeria veel voorkomt, rust hierop een groot taboe.

¹⁴⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Nigerian Newsworld, *Contending With Alarming Maternal Death Rate* (13 februari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

algemeen met de nek worden aangekeken. Veelal belanden zij op straat. Hun aantal is niet bekend.¹⁴⁶

In de staten waar de *Child's Rights Act* van kracht is, kunnen vrouwen en meisjes aangifte doen tegen degenen die hen toch in een huwelijk willen dwingen of dit al hebben gedaan. Indien meisjes naar de politie stappen, komt het voor dat deze de aangifte niet serieus neemt of hen zelfs terug laat brengen naar de familie. Men kan er dan ook niet van uit gaan dat de politie in alle gevallen in staat is om meisjes die bedreigd worden door gedwongen uithuwelijking, te beschermen. Hoewel het voor vrouwen mogelijk is zich ergens anders in Nigeria te vestigen om zich zodoende aan een gedwongen huwelijk te onttrekken, blijkt dit in de praktijk niet altijd een optie, zeker wanneer de vrouw in kwestie niet economisch zelfstandig is.¹⁴⁷

De *Women's Rights Advancement and Protection Alternative (WRAPA)* speelt een belangrijke rol in campagnes tegen gedwongen huwelijken. De inspanningen van WRAPA blijken effect te sorteren, want naar verluidt zou het aantal gedwongen huwelijken afnemen. Door dialoog en door middel van publieke campagnes (*public sensitization campaigns*) probeert WRAPA gedwongen huwelijken te voorkomen en tegen te gaan. Hierbij werkt de organisatie samen met de *National Human Rights Commission* en ngo's. Ook is WRAPA erin geslaagd gedwongen huwelijken ontbonden te krijgen voor de rechter (tot aan het *Supreme Court* toe).¹⁴⁸

Opvangmogelijkheden

In Nigeria zijn er beperkt opvangmogelijkheden (*shelters*) aanwezig waar vrouwen en meisjes die zich willen onttrekken aan huiselijk geweld, FGM of een gedwongen huwelijk, (tijdelijk) opvang kunnen vinden. Meestal keren zij na een paar weken weer terug naar huis, waar de kans bestaat dat zij nogmaals slachtoffer worden van geweld. De *shelters* zijn alleen in enkele grote steden aanwezig en worden geleid door ngo's. Van overheidswege zijn er geen opvangmogelijkheden. De meerderheid van de slachtoffers van huiselijk geweld, FGM of een gedwongen huwelijk zal zich echter niet gauw tot een *shelter* wenden. Het is in Nigeria gebruikelijk dat dergelijke problemen informeel binnen de familie worden opgelost en niet via een instelling als een ngo. Dit betekent immers dat een vrouw of meisje zich openlijk verzet tegen mannelijke familieleden en daardoor mogelijk uit de familie wordt verstoten.¹⁴⁹

In Lagos beschikken zowel de *Real Woman Foundation* als *Project Alert on Violence Against Women* over opvangtehuizen waar vrouwen die slachtoffer zijn geworden van (seksueel) geweld of zich daaraan proberen te onttrekken, tijdelijk kunnen verblijven. Waar *Real Woman Foundation* zich

¹⁴⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en AFP, *L'école de la deuxième chance au Nigeria pour femmes défavorisées* (1 augustus 2012).

¹⁴⁷ BBC News, *Nigeria court rejects 'forced marriage' case* (20 oktober 2010), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁴⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁴⁹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

aanvankelijk richtte op prostituees, staat de *shelter* ook open voor andere vrouwelijke slachtoffers van geweld. *Real Woman Foundation* vangt alleen vrouwen en meisjes op tussen 13 en 25 jaar. De organisatie leidt ook een weeshuis. *Project Alert* runt een *shelter* in Ikeja (Lagos), waar vrouwen en kinderen die met de dood worden bedreigd, tijdelijk een veilig heenkomen kunnen vinden. In de *shelter*, die bekend staat als '*Sophia's Place*', kunnen de vrouwen juridische hulp en sociaalpsychologische begeleiding krijgen. In principe kunnen de vrouwen hier maximaal zes weken verblijven, hoewel in uitzonderlijke gevallen een verblijf van drie maanden wordt toegestaan. In een aantal andere steden, waaronder Benin City, Abuja en Calabar, zijn soortgelijke voorzieningen aanwezig.¹⁵⁰

3.5.2 *Alleenstaande minderjarigen*¹⁵¹

In de verslagperiode telde Nigeria naar schatting bijna tien miljoen kinderen die één of beide ouders verloren hebben, in ruim één miljoen gevallen als gevolg van HIV/AIDS. Wanneer kinderen hun ouders verliezen, zullen zij net als in andere Afrikaanse landen doorgaans worden opgevangen door familieleden. Toch komt het voor dat kinderen door de familie in de steek worden gelaten. In veel gebieden in Nigeria (vooral in de deelstaten Akwa Ibom, Abia, Cross Rivers, Delta, Bauchi, Edo en Kaduna) worden kinderen soms door hun ouders verlaten, omdat zij worden beschuldigd van hekserij. Vaak is een van de ouders gestorven en accepteert de nieuwe stiefvader of -moeder het kind niet. Ook zijn er geregeld kerkgenootschappen die kinderen beschuldigen van hekserij. Het komt voor dat 'heksenkinderen' worden mishandeld, op straat gezet en soms zelfs vermoord. Door de slechte sociaaleconomische situatie kan het eveneens gebeuren dat weeskinderen aan hun lot worden overgelaten. Ook kinderen die het slachtoffer zijn geworden van mensenhandel (veelal binnen Nigeria) lopen een groot risico dat zij uiteindelijk op straat terecht komen. Voorts kunnen kinderen in noord-Nigeria slachtoffer worden van bepaalde zogenaamde Koranscholen. Deze scholen vangen kinderen op onder het mom van islamitisch onderwijs, maar veelal worden de kinderen ingezet als bedelslaven.¹⁵²

In 2007 lanceerde de overheid het *National Plan of Action on Orphans and Vulnerable Children (OVC)*, met als doel om in vijf jaar een structuur op te zetten voor de bescherming, verzorging en ondersteuning van wezen en kwetsbare kinderen.¹⁵³ Volgens het plan moesten richtlijnen worden opgesteld, waaraan weeshuizen en opvanghuizen dienen te voldoen. Het OVC-proces verloopt echter traag en concrete resultaten zijn nog niet

¹⁵⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), www.therealwoman.org (24 juli 2012) en www.projectalertnig.org (24 juli 2012).

¹⁵¹ Nigeria kent geen wet waar eenduidig de leeftijd wordt genoemd waarop iemand meerderjarig is. Specifieke wetten noemen wel leeftijden, maar dan alleen met betrekking tot het onderwerp van die wet. Zo wordt bijvoorbeeld in de *Criminal Procedure Act* een persoon die de leeftijd van 17 jaar heeft bereikt als een volwassene beschouwt, een persoon tussen de 14 en 17 jaar als een *young person* en iemand onder de 14 jaar als een kind, en *The Adoption Law of Lagos State* bepaalt dat een persoon onder de 17 jaar geadopteerd kan worden.

¹⁵² UNICEF, *Cases of children accused of 'witchcraft' rising in parts of West and Central Africa* (28 juli 2010), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), The Nigerian Voice, *Ritual killings business in Nigeria: a curse about to explode* (19 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en SOS Children's Villages, *Children in Nigeria* (www.soschildrensvillages.org.uk, 7 juni 2012).

¹⁵³ UNICEF, *Nigeria launches a national action plan for orphans and vulnerable children* (17 mei 2007).

merkbaar. Een aantal deelstaten beschikt over staatsweeshuizen, maar de meeste van de negentig weeshuizen in Nigeria (ongeveer twee-derde) zijn opgezet door religieuze instellingen en ngo's. Over het algemeen zijn er voldoende plaatsen beschikbaar. De kwaliteit van de opvangfaciliteiten loopt uiteen van sober, maar netjes, tot slecht. In een aantal instellingen worden ook fysiek en mentaal gehandicapte kinderen opgevangen, maar vaak onder slechte omstandigheden. Het is vooral de politie die kinderen aanbrengt, maar soms ook ngo's en religieuze organisaties.¹⁵⁴

Er zijn in Nigeria geen speciale *shelters* uitsluitend gericht op minderjarigen, maar sommige opvangcentra voor vrouwen, zoals 'Sophia's Place'¹⁵⁵, vangen ook minderjarigen op. Andere instellingen die minderjarigen opvangen zijn: *WomenAid Collective (WACOL)* (Enugu in Enugu State), alleen voor meisjes, *Child Life Line* (Lagos), *Emmanuel World Children Foundation* (Akure in Ondo State) en *Galilee Foundation* (Ibadan in Oyo State).¹⁵⁶

Voor alleenstaande minderjarigen afkomstig uit Nigeria die Nederland moeten verlaten, is het mogelijk om terug te keren onder het programma *Counseling, return and reintegration of (ex) Unaccompanied Minor Migrants*, dat wordt uitgevoerd door IOM-Nederland. Dit programma staat open voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen uit diverse landen, waaronder Nigeria. IOM-Nederland maakt op *case-to-case* basis afspraken met de autoriteiten van het betreffende land van herkomst. Vreemdelingen die onder dit programma terugkeren, worden in overleg met de voogdijinstelling NIDOS (*Network of International Development Organisations in Scotland*)¹⁵⁷ bij terugkeer in Nigeria herenigd met hun familie. Gedurende de verslagperiode betrof het volgens opgave van IOM-Nederland een gering aantal van drie teruggekeerden.¹⁵⁸

3.5.3 Homoseksuelen

Homoseksualiteit, hoewel in de wet niet bij naam genoemd, is in Nigeria strafbaar. 'Tegennatuurlijke vleselijke gemeenschap' wordt volgens de *Criminal Code* bestraft met 14 jaar gevangenisstraf. Een poging hiertoe wordt bestraft met een gevangenisstraf tot 7 jaar. Voor onzedelijke onvrijwillige handelingen met een jongen beneden de 14 jaar kan eveneens een straf tot 7 jaar worden opgelegd. Voor andere seksuele handelingen tussen mensen van gelijk geslacht gelden lichtere straffen. Volgens de sharia-wetgeving kunnen moslimmannen die zijn veroordeeld voor homoseksuele handelingen, maximaal de doodstraf door steniging krijgen. Voor moslimvrouwen gelden hiervoor zweepslagen en een celstraf tot zes maanden. Gedurende de verslagperiode zijn deze straffen voor zover

¹⁵⁴ All.Africa.com, *Nigeria – Saving Orphans* (21 november 2010), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012).

¹⁵⁵ Zie § 3.5.1 'Vrouwen/opvangmogelijkheden'.

¹⁵⁶ www.wacolnigeria.org (7 juni 2012).

¹⁵⁷ De Stichting NIDOS (jeugdbescherming voor vluchtelingen) voert als onafhankelijke voogdijinstelling, op grond van de wet, de voogdijtaak uit voor alleenstaande minderjarige asielzoekers. Deze taak wordt verricht door professionals die, met respect voor de eigen culturele achtergrond van de jongere, vanuit betrokkenheid en specifieke deskundigheid het belang van de individuele jongere centraal stellen (www.nidos.nl, 27 juli 2012).

¹⁵⁸ IOM, *Return Statistics* (www.iom-nederland.nl, 24 juli 2012).

bekend niet uitgevoerd. Beschuldigingen moeten eerst door minstens vier getuigen worden bevestigd.¹⁵⁹

Zoals in veel Afrikaanse landen bestaat in Nigeria een afwijzende houding tegenover homoseksualiteit. Homo's worden sociaal niet geaccepteerd. De meeste homoseksuelen komen niet voor hun geaardheid uit. Zij leiden vaak een heteroseksueel leven uit angst voor discriminatie, afpersing, spot of het verliezen van hun baan. Homo's treffen elkaar veelal via websites en op straat. In grote steden als Abuja en Lagos kunnen zij wat opener en vrijer voor hun seksuele geaardheid uitkomen.¹⁶⁰

Er is een aantal organisaties dat zich (als onderdeel van hun bredere programma) inzet voor de *Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender (LGBT)*-gemeenschap. *Global Rights* is hiervan de bekendste. Deze Amerikaanse organisatie geeft onder andere training aan journalisten over objectieve berichtgeving ten aanzien van het onderwerp homoseksualiteit. De meeste organisaties moeten heel omzichtig te werk gaan om geen problemen te krijgen. Een officieel verbod op homo-organisaties is er echter niet. In de verslagperiode zijn voor zover bekend op zeer kleine schaal arrestaties verricht op grond van homoseksualiteit.¹⁶¹

In oktober 2011 legde de Nigeriaanse regering het wetsvoorstel '*An act to prohibit marriage between persons of same seks, solemnization of same and for other matters related therewith*' voor aan het Nigeriaanse parlement, waarin verdere beperkingen worden opgelegd aan de vrijheden van de LGBT-gemeenschap. Eerdere soortgelijke wetsvoorstellen uit 2006 en 2009 zijn in de complexe en trage parlementaire molen blijven steken onder internationale druk en in de aanloop naar nationale verkiezingen.¹⁶² De belangrijkste punten uit het wetsvoorstel zijn:

- een verbod op een huwelijk tussen personen van dezelfde sekse met de kans op maximaal 14 jaar gevangenisstraf;
- een verbod op medewerking aan, getuigen van of het voltrekken van een gelijke-sekshuwelijk met de kans op maximaal 10 jaar gevangenisstraf en/of een boete variërend van 2.000 naira (circa € 10 / US\$ 12) tot 50.000 naira (circa € 250 / US\$ 315);
- een verbod op het registreren van, deelnemen aan en het steunen van LGBT-organisaties en/of bijeenkomsten met de kans op maximaal 10 jaar gevangenisstraf;

¹⁵⁹ Afrol News, *Death sentence for homosexual act in Nigeria* (8 juli 2011), Myjoyonline.com, *Amnesty International condemns Nigeria anti-gay bill* (3 december 2011), The Economist, *Until death do us part* (9 december 2011), BBC News, *Nigerian gay man on country's hostility* (5 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 - Nigeria* (31 augustus 2012).

¹⁶⁰ The Economist, *Homosexuality in Nigeria* (15 februari 2010), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), NRC Handelsblad, *Vechten om de homo in Afrika* (23 april 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en Global Post, *Nigeria: Where being openly comes at a steep price* (13 augustus 2012).

¹⁶¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), AllAfrica.com, *Nigeria: Suspected Homosexual in Court for Assaulting 11-Year-Old Boy* (16 mei 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en The Guardian, *Nigerian court jails actor for homosexuality under colonial law* (21 september 2012).

¹⁶² HRW, *Human Rights Organizations Respond to Nigeria 'Same Gender' Bill at National Assembly Hearing* (11 maart 2009), Myjoyonline.com, *Amnesty International condemns Nigeria anti-gay bill* (3 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), Afrol News, *Nigeria's anti-gay bill causes protests* (www.afrol.com), 12 januari 2011), AllAfrica.com, *Nigeria: Joint Memorandum to the Government of Nigeria - 'Same Gender Marriage Prohibition Bill, 2011' Violates Constitution* (1 november 2011), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en AI, *Amnesty International Annual Report 2012 - Nigeria* (24 mei 2012).

- een verbod op het direct of indirect publiekelijk tonen van een amoureuze relatie tussen mensen van hetzelfde geslacht met de kans op maximaal 10 jaar gevangenisstraf;
- een verbod op het inzegenen van gelijke-sekshuwelijken door kerken en moskeeën (geen strafmaat bekend);
- geen rechtsgeldigheid van buitenlandse gelijke-sekshuwelijken in Nigeria.

Eind oktober 2011 vond na eerdere lezingen door het parlement hierover een openbare hoorzitting plaats in de *Standing Committee on Judiciary, Human Rights and Legal Matters*, een commissie van de Senaat. Doel van de zitting was het horen van de visies van diverse (overheids)instellingen. De zitting werd bijgewoond door ngo's, religieuze organisaties, ambassades en media. Een aantal senatoren sprak zich in zeer harde bewoordingen uit tegen homoseksualiteit, onder wie de voorzitter die de openbare zitting leidde. Er waren ook interventies van ngo's, die hun inhoudelijke bezwaren op het wetsvoorstel gaven. Een meerderheid van de Senaat was echter voor het wetsvoorstel. Alleen het Huis van Afgevaardigden moet nog met het voorstel akkoord gaan, maar de praktijk leert dat het wetgevingsproces in Nigeria over het algemeen vrij traag is. Het is dan ook moeilijk in te schatten of en mogelijk wanneer de nieuwe wet zal worden aangenomen.¹⁶³

3.5.4 Etnische groepen

De bevolking van Nigeria bestaat uit meer dan 250 etnische groepen. Velen zijn geografisch geconcentreerd en spreken verschillende talen. De grondwet verbiedt etnische discriminatie, maar mede als gevolg van een lange geschiedenis van spanningen tussen diverse etnische groeperingen, vindt discriminatie desondanks veelvuldig plaats. Hoewel elke burger het recht heeft zich elders in Nigeria te vestigen, komt het geregeld voor dat niet-inheemse personen door lokale overheden worden gedwongen terug te keren naar hun oorspronkelijke leefgebied onder bedreiging, door discriminatie bij het verkrijgen van werk, of vernietiging van eigendommen. Etnische, regionale en economische geschillen kunnen veelal in verband worden gebracht met religieuze verschillen tussen rivaliserende groepen. Gedurende de verslagperiode onttaarde dit in veel etnisch-religieus geweld, vooral in de *Middle Belt*, tussen christenen en moslims met een groot aantal doden en gewonden tot gevolg.¹⁶⁴

¹⁶³ Daily Trust, *Nigeria: Senate Will Outlaw Same Sex Marriage* (1 november 2011), AllAfrica.com, *Nigeria - 'Same Gender' Marriage Ban Would Attack Rights - Bill Would Invade Privacy, Threaten Broad Range of Activists* (1 november 2011), HRW, *Nigeria: 'Same Gender' Marriage Ban Would Attack Rights* (1 november 2011), Reuters, *Nigeria's Senate passes controversial anti-gay bill* (29 november 2011), AI, *Nigeria urged to halt bill banning same-sex relationships* (29 november 2011), CNN, *Why Nigeria anti-gay bill sickens me* (1 december 2011), Myjoyonline.com, *Amnesty International condemns Nigeria anti-gay bill* (3 december 2011), The Economist, *Until death do us part* (9 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁶⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), De Telegraaf, *Meer doden door stammenstrijd Nigeria* (9 juli 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom - Nigeria* (30 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 - Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 - Nigeria* (20 september 2012). Zie ook § 2.4.1 'Moslimextremisme in noord- en noordoost-Nigeria' / Boko Haram, § 2.4.2 'Conflicten tussen moslims en christenen', § 2.4.3 'Nigerdelta' en § 4.1 'Ontheemden- en vluchtelingenstroom'.

4 Vluchtelingen en ontheemden

In dit hoofdstuk komen de migratiestromen van ontheemden en vluchtelingen van en naar Nigeria aan de orde, evenals de activiteiten van diverse internationale organisaties in Nigeria, waaronder UNHCR.

4.1 Ontheemden- en vluchtelingenstroom

Er zijn voor Nigeria geen betrouwbare cijfers ten aanzien van *Internally Displaced People (IDP's)* en ten aanzien van vluchtelingenstromen van en naar Nigeria. Schattingen van ngo's lopen uiteen van 300.000 tot meer dan een miljoen IDP's. De belangrijkste redenen voor de aanwezigheid van IDP's zijn intercommunaal, etnisch en religieus geweld, strijd tussen het leger en leden van militante organisaties en de slechte sociaal-economische situatie. Het aantal ontheemden varieert sterk door de vele kortdurende onlusten die er in Nigeria plaatsvinden.¹⁶⁵

Ook de verwoestijning in het noorden speelt een rol. Noordelijke etnische groepen trekken naar het zuiden, op zoek naar werk, inkomen en voedsel voor hun vee. Er is in Nigeria een fundamenteel probleem van discriminatie tegen Nigerianen die in een gebied wonen waar zij niet oorspronkelijk vandaan komen. Hoewel alle inwoners van Nigeria wettelijk het recht hebben om zich te vestigen in elke staat, worden nieuwkomers over het algemeen beschouwd als *non-indigenous* (niet-autochtonen) en soms achtergesteld op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs en stemrecht. De Nigeriaanse wet geeft geen eenduidige formulering van een nieuwkomer, waardoor het voorkomt dat mensen na vele generaties in een gebied te hebben gewoond, nog altijd aangemerkt worden als *non-indigenous*. Daarnaast is het uitgeven van *indigenous*-certificaten in sommige gebieden onderhevig aan politieke willekeur. Deze situatie leidt geregeld tot gewelddadige confrontaties met de autochtone bevolking.¹⁶⁶

Het overgrote deel van de binnenlandse ontheemden wordt opgevangen door familie, vrienden of gemeenschappen waar hun etnische groep in de meerderheid is. Anderen zoeken hun toevlucht in grote steden. Veel ontheemden keren terug naar hun woonplaats of naar een plek vlakbij hun woonplaats, nadat het geweld waarvoor zij op de vlucht zijn geslagen is afgelopen. Er zijn ook ontheemden die niet terugkeren naar hun oude woonplaats. Nigeria heeft geen officiële vluchtelingenopvang. Behalve

¹⁶⁵ USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Nigeria* (28 april 2011), Volkskrant, *Tienduizenden gevlucht in Nigeria* (28 december 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Volkskrant, *10.000 mensen op de vlucht voor gevechten Nigeria* (10 januari 2012), DMC, *Global Overview 2011: People internally displaced by conflict and violence – Nigeria* (19 april 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012).

¹⁶⁶ USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Nigeria* (28 april 2011), HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), MRGI, *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2012 – Nigeria* (26 juni 2012), Het Parool, *Tientallen doden door stammenstrijd Nigeria* (8 juli 2012), Reuters, *Nigeria senator killed at mass burial after ethnic clash* (9 juli 2012), De Telegraaf, *Meer doden door stammenstrijd Nigeria* (9 juli 2012), US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012).

ontheemden zijn er in Nigeria veel arbeidsmigranten die van het platteland naar de stad trekken om werk te zoeken. Zij bewonen vaak illegaal neergezette huizen aan de rand van de stad, zonder enige vorm van rechtszekerheid. De huizen worden met regelmaat door de Nigeriaanse overheid met de grond gelijk gemaakt, zodat de bewoners op zoek moeten naar een nieuwe woonplek.¹⁶⁷

4.2 Opvang in de regio

In Nigeria verblijven circa 8.000 voormalige vluchtelingen, voornamelijk uit Liberia en Sierra Leone. Omdat deze landen weer veilig zijn, worden zij niet meer beschouwd als vluchteling. Zij moeten eigenlijk via hun eigen ambassades een ECOWAS-paspoort aanvragen, maar dat gebeurt nauwelijks. Meestal zijn zij lokaal in kleine gemeenschappen opgenomen. De meesten hebben - vanwege economische of sociale redenen - geen animo om terug te gaan. Er bevinden zich nauwelijks Nigeriaanse vluchtelingen in de regio.¹⁶⁸

4.3 Activiteiten van internationale organisaties

In Nigeria zijn diverse internationale ngo's werkzaam. Ook zijn de meeste VN-organisaties er vertegenwoordigd, waaronder UNHCR en UNICEF, evenals ICRC en IOM.¹⁶⁹

De *United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)* houdt zich vooral bezig met in Nigeria verblijvende vluchtelingen uit de regio en met de gefaciliteerde terugkeer van Nigeriaanse vluchtelingen. In samenwerking met de Nigeriaanse overheid en ECOWAS werkt UNHCR ook aan de lokale integratie van vluchtelingen, waarvan duidelijk is dat zij niet meer terug zullen keren naar hun land van herkomst.¹⁷⁰

Het *United Nations Children's Fund (UNICEF)* ondersteunt de regering, in samenwerking met diverse (lokale) ngo's, bij de uitvoering van een groot aantal programma's, waaronder begeleiding van alleenstaande minderjarigen, bevordering van basisonderwijs en basisgezondheidszorg, HIV/AIDS-preventie en drinkwatervoorziening.¹⁷¹

Het *International Committee of the Red Cross (ICRC)* in Nigeria richt zich op voorlichting en training op het gebied van internationaal humanitair recht en mensenrechten van met name politie, leger en gevangenisbewakers. Daarnaast ondersteunt het ICRC het *Nigerian Red Cross (NRC)* financieel en technisch, zodat het NRC in staat is hulp te bieden aan slachtoffers van etnische conflicten of politiek en religieus geweld. Het NRC heeft dit onder meer gedaan bij de onlusten in de Nigerdelta, Jos, Bauchi en Maiduguri. Het

¹⁶⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en IRIN, *Nigeria: Boko Haram displaced fear returning home* (19 januari 2012).

¹⁶⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en UNHCR, *2012 Regional Operations Profile - West Africa* (www.unhcr.org, 12 maart 2012).

¹⁶⁹ CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁷⁰ UNHCR, *2012 Regional Operations Profile - West Africa* (www.unhcr.org, 12 maart 2012).

¹⁷¹ www.un-nigeria.org/unagencies/unicef.html (1 oktober 2012).

NRC zorgde voor voedseldistributie, medische hulp en hielp bij het zoeken naar vermiste familieleden.¹⁷²

De *International Organization for Migration (IOM)* houdt zich in Nigeria bezig met terugkeerbegeleiding, opvang en re-integratie van terugkerende vluchtelingen, ontheemden en met (arbeids)migratie en gezondheid. De activiteiten van IOM richten zich op de bestrijding van illegale migratie, met inbegrip van mensenhandel. IOM beoordeelt de omstandigheden in de leefgemeenschappen en past haar programma aan, afhankelijk van de behoeften (bijvoorbeeld aanschaf computers voor onderwijsprojecten of benodigdheden voor opvangtehuizen). De organisatie stelt hiertoe migratieprofielen op in nauwe samenwerking met andere (lokale) ngo's, waaronder NAPTIP (*National Agency for Prohibition of Traffic in Persons and other Matters*), en met lokale autoriteiten. Met een aantal landen, waaronder Zwitserland, heeft IOM een overeenkomst gesloten over de terugkeer van minderjarige alleenstaande vreemdelingen en uitgeprocedeerde minderjarige asielzoekers. IOM is ook nauw betrokken bij vrijwillige terugkeerprogramma's, bijvoorbeeld bij het ondersteunen van kleine en middelgrote business-initiatieven van teruggekeerden.¹⁷³

4.4 Terugkeer

UNHCR ziet geen bezwaar tegen terugkeer van Nigeriaanse asielzoekers die niet in aanmerking komen voor de vluchtelingenstatus, zoals neergelegd in het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) uit 1951. Voor zover bekend ondervinden uitgeprocedeerde asielzoekers uit Nigeria van overheidswege geen problemen bij hun terugkeer naar Nigeria, mits zij niet door de Nigeriaanse autoriteiten worden gezocht wegens strafbare feiten.¹⁷⁴

¹⁷² ICRC, *Annual Report 2010 – Nigeria* (mei 2011), ICRC, *The ICRC in Nigeria* (5 december 2011) en ICRC, *Nigeria: responding to multiple situations of violence* (13 januari 2012).

¹⁷³ IOM, *IOM-ondersteuning na terugkeer* (www.iom-nederland.nl, 9 maart 2012) en IOM, *Migration in Nigeria – A country profile 2009* (www.publications.iom.int, 12 maart 2012).

¹⁷⁴ Brief van UNHCR (*Bureau for Europe*) aan Permanente Vertegenwoordiging van Nederland in Genève, d.d. 21 april 2005 (mailberichtgeving UNHCR Genève, 9 maart 2012).

5 Mensenhandel

Volgens de wet heeft elke Nigeriaan recht op persoonlijke vrijheid en is mensenhandel verboden. In de praktijk komt het desondanks voor.¹⁷⁵ Nigeria staat op de *Tier 2 Watchlist*.¹⁷⁶ Dit houdt in dat het land niet helemaal voldoet aan de minimumnormen voor het tegengaan van mensenhandel, maar hiertoe wel aanzienlijke inspanningen verricht.¹⁷⁷

Mensenhandel is verweven met nagenoeg alle lagen van de bevolking. Het grootste deel van de slachtoffers van mensenhandel die naar Europa gaat, is afkomstig uit de omgeving van Benin City (Edo State). De routes wijzigen steeds, zodat het moeilijk blijft de handel te traceren. Er is sprake van een stijgend aantal Nigeriaanse meisjes in de prostitutie in Europese landen, waaronder ook Nederland.¹⁷⁸

In de verslagperiode is eveneens melding gemaakt van illegale verkoop van baby's voor adoptie of rituelen. Veelal betreft het meisjes in de leeftijd van 15 tot 20 jaar, die ongewenst zwanger zijn en wie geld wordt geboden om hun kind na de geboorte af te staan. Bedragen kunnen variëren van 20.000 tot 30.000 naira (€ 100 tot € 190), afhankelijk van het geslacht van de baby. De baby's worden daarna doorverkocht voor soms het tienvoudige. Ook kwam kidnapping van jonge kinderen voor (in de leeftijd van soms zes maanden tot twee jaar).¹⁷⁹

Slachtoffers van mensenhandel zijn veelal vrouwen en jonge meisjes (soms ook wel minderjarige jongens), die onder valse voorwendsels worden weggelokt en elders in het land of in andere landen worden gedwongen te werken als huishoudelijke hulp, als arbeider of in de seksindustrie. Vooral jonge kinderen (wezen of kinderen afkomstig uit arme families) lopen een

¹⁷⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en De Volkskrant, *Vrouwen uit alle windstreken, allen uitgebuit* (5 maart 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

¹⁷⁶ De *Tier Watchlist* is een door de Verenigde Staten gemaakte indeling (Tier 1, 2 en 3), waar landen in geplaatst worden met betrekking tot mensenhandel. Bij Tier 1 voldoet een land aan de minimumnormen van de door de VS opgestelde *Trafficking Victim Protection Act (TVPA)*; bij Tier 2 voldoet een land niet volledig aan de minimumnormen, maar verricht hiertoe wel aanzienlijke inspanningen; bij Tier 3 voldoet een land niet volledig aan de minimumnormen, maar spant zich hiertoe ook niet in (US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria*, 19 juni 2012).

¹⁷⁷ Voor het eerst in vijf jaar is Nigeria op de watchlist teruggevallen van Tier 1 naar Tier 2. Redenen waren, dat: 1. het aantal veroordeelde personen van mensenhandel was afgenomen, 2. bij grootschalige repatriëring in de verslagperiode van slachtoffers van mensenhandel vanuit Mali slachtofferbescherming beter had gekund, en 3. wetgeving op het gebied van mensenhandel aangescherpt moet worden, alsmede de maximumstraffen voor handelaren verhoogd dienen te worden.

¹⁷⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Nieuw Tabor, *Europese handel in Nigeriaanse meisjes in stand gehouden door voodoo* (www.nl.thabor.org, 23 februari 2012) en US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁷⁹ Reuters, *Nigeria police break suspected baby-trafficking ring* (2 juni 2011), Flare Network, *Nigerian gangs tighten grip on women trafficking in Italy* (9 augustus 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), The Nigerian Voice, *Ritual killings business in Nigeria: a curse about to explode* (19 februari 2012), Mail & Guardian Online, *Babies bred for sale in Nigeria* (www.mg.co.za, 23 februari 2012), AFP, *Nigeria: raid de la police contre une "usine à bébés" pour rituels* (13 april 2012), Nigerian Tribune, *Police arrest notorious human trafficker* (26 april 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), Africa News, *P'harcourt Child Theft* (29 juli 2012) en Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012).

groot risico. Mensenhandelaren beloven hun slachtoffers een beter leven. Aan ouders wordt voorgehouden dat hun kinderen een betere voeding en meer onderwijsmogelijkheden krijgen. Maar veelal zijn familieleden van een slachtoffer op de hoogte dat hun dochter in de prostitutie werkzaam zal zijn. De slechte sociaal-economische omstandigheden (de meeste Nigerianen leven van minder dan één dollar per dag) en voorbeelden van verbeterde leefomstandigheden bij families die hun dochter hebben laten gaan, zijn hier vaak aanleiding toe.¹⁸⁰

De slachtoffers worden meestal benaderd door een bekend tussenpersoon, die bereid is reiskosten en kosten voor (valse of echte) reisdocumenten voor te schieten. De persoon in kwestie gaat vervolgens met de tussenpersoon een overeenkomst aan, waarin hij of zij belooft de 'schuld' te zullen terugbetalen. Vrijwel altijd wordt deze overeenkomst 'ingezegend' door een *juju*-priester (voodoo-rituelen).¹⁸¹ Het slachtoffer legt een eed af en staat enkele persoonlijke objecten (een lok hoofdhaar, een pluk schaamhaar, nagels, bloed, e.d.) af die samen met de overeenkomst door de *juju*-priester bewaard worden bij het *juju*-altaar. Het is voor Nigerianen die in *juju* geloven, van het grootste belang dat een overeenkomst die door een *juju*-priester is bezegeld, wordt nagekomen. Doordat de *juju*-priester over een persoonlijk object van het slachtoffer beschikt, kan hij hem of haar, indien de eed gebroken wordt, met groot onheil (dood, ziekte, waanzin, etc.) treffen, zo gelooft men.¹⁸²

5.1 Bestrijding

In Nigeria is de *National Agency for Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters (NAPTIP)* verantwoordelijk voor de opvang, bescherming en re-integratie van (potentiële) slachtoffers van mensenhandel en voor het opsporen en aanklagen van mensensmokkelaars. NAPTIP werkt in dit verband nauw samen met opsporingsdiensten in Europa. Ook voert NAPTIP preventieactiviteiten uit door middel van voorlichtingsprogramma's. Daarnaast richt NAPTIP zich op het coördineren en handhaven van wetgeving op het gebied van mensenhandel en het verbeteren van nationale en internationale samenwerking.¹⁸³

Het agentschap legt geregeld beslag op financiële tegoeden van mensenhandelaren. Het geld vloeit in een trustfonds (*Victims of Trafficking Trust Fund*), dat door NAPTIP wordt beheerd en gebruikt voor onder meer

¹⁸⁰ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Reformatorisch Dagblad, *Kloof tussen arm en rijk groeit in Nigeria* (15 februari 2012), UNICEF, *Nigeria, marginalized children face exploitation, trafficking and abuse* (1 maart 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012), Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012) en US Department of Labor, *2011 Findings on the Worst Forms of Child Labor – Nigeria* (26 september 2012).

¹⁸¹ 'Juju' is de term die in Nigeria meestal gebruikt wordt voor 'voodoo'.

¹⁸² UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Africa.com, *Captive Masses: The Trafficking of Nigeria's Girls* (13 februari 2012), Nieuw Thabor, *Europese handel in Nigeriaanse meisjes in stand gehouden door voodoo* (www.nl.thabor.org, 23 februari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁸³ Daily Times, *NAPTIP rescues 93 Nigerian girls trafficked to Mali* (16 november 2011), UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012), US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

financiering van beroepstrainingen voor slachtoffers van mensenhandel. In de verslagperiode vonden onder de *Trafficking in Persons Act* diverse veroordelingen van mensenhandelaren plaats, met gevangenisstraffen uiteenlopend van twee maanden tot 14 jaar. De maximumstraf voor mensenhandel met een minderjarige (onder de 18 jaar) is levenslang. Er waren meer dan tweehonderd zaken onder de rechter. De processen worden gevoerd bij reguliere rechtbanken. NAPTIP pleit al langere tijd voor het oprichten van een aparte rechtbank, maar tot uitvoering ervan is het nog niet gekomen.¹⁸⁴

5.2 Risico van represailles

Vrouwen hebben de mogelijkheid aangifte te doen tegen mensenhandel en dit gebeurt ook in de praktijk. Hoewel Nigeria in november 2008 een *National Policy on Protection and Assistance to Trafficked Persons* aannam, is de uitvoering van dit beleid nog niet gestart. Dit betekent dat er nog geen beschermingsprogramma voor getuigen bestaat. NAPTIP moedigt vrouwen aan te getuigen tegen verdachten van mensensmokkel. Vaak lopen rechtszaken echter zo traag, dat vrouwen al weer teruggekeerd zijn naar hun gemeenschap en uit het gezichtsveld zijn verdwenen, voordat zij kunnen getuigen. In de praktijk is het lastig om slachtoffers van mensenhandel ertoe te bewegen te getuigen tegen de veronderstelde daders. Enerzijds zijn veel vrouwen, met name wanneer zij hun 'schuld' nog niet hebben afbetaald, bang dat zij getroffen zullen worden door een vloek van de *juju*-priester, anderzijds zijn slachtoffers bevreesd dat zij problemen krijgen met (handlangers van) de daders. Het gebeurt geregeld dat slachtoffers die eerder besloten hadden om te getuigen in de rechtszaak tegen de mensenhandelaars, hun verklaring onder druk van deze criminelen aanpassen of zelfs geheel intrekken. Hierdoor is het volgens NAPTIP vaak lastig om de daders veroordeeld te krijgen.¹⁸⁵

Soms lukt het om de eed die de slachtoffers bij de *juju*-priester gezworen hebben 'te niet te doen'. In sommige gevallen betekent dit dat de *juju*-priester zelf de eed in bijzijn van de slachtoffers moet herroepen. Eveneens kan het gebeuren dat NAPTIP de persoonlijke voorwerpen van de meisjes (nagels, haren, etc.) weghaalt bij de *juju*-altaren en deze terugbrengt naar de slachtoffers, zodat de eed verbroken wordt. Beide strategieën zijn gedurende de verslagperiode door NAPTIP gebruikt. Vervolgens waren de slachtoffers voldoende gerustgesteld om zonder angst tegen de mensenhandelaren te getuigen.¹⁸⁶

5.3 Risico van strafrechtelijke vervolging

¹⁸⁴ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Spits, *Vijf jaar voor voodoo-misbruik* (3 mei 2012) en US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012).

¹⁸⁵ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012).

¹⁸⁶ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), Spits, *Vijf jaar voor voodoo-misbruik* (3 mei 2012) en US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012).

Prostitutie is wettelijk niet toegestaan in Nigeria, maar het komt op grote schaal voor. De politie treedt nauwelijks op, hooguit om prostituees geld afhandig te maken. In de deelstaten waar de sharia van kracht is komt prostitutie, die strafbaar is volgens de islamitische wetgeving, voor zover bekend nauwelijks voor. Personen die veelal onder dwang buiten Nigeria in de prostitutie werkzaam zijn geweest, worden bij terugkeer in Nigeria doorgaans niet vervolgd. Zij worden tijdelijk opgevangen in opvangtehuizen (*shelters*) van NAPTIP en vervolgens ondersteund en beroepsmatig voorbereid op terugkeer in de maatschappij.¹⁸⁷

5.4 Sociale en maatschappelijke herintegratie

Er zijn geen gevallen bekend van slachtoffers van mensenhandel die, nadat zij door tussenkomst van NAPTIP met hun familie zijn herenigd, vervolgens te maken kregen met intimidatie en/of geweld van de kant van mensenhandelaren. Het komt voor dat ex-slachtoffers van mensenhandel terugkeren in de prostitutie. Dit zijn dikwijls vrouwen die niet via NAPTIP of andere professionele organisaties zijn gere-integreerd in de maatschappij.¹⁸⁸

5.5 Opvangmogelijkheden

NAPTIP beschikt over een aantal opvangtehuizen (*shelters*), verspreid over het land (Abuja, Benin City, Enugu, Kano, Lagos, Sokoto en Uyo). De capaciteit van deze tehuizen verschilt, maar varieert van 20 tot 120 bedden met een gemiddelde bezetting van 50 à 60 bedden. In de tehuizen worden door NAPTIP vooral vrouwen en meisjes opgevangen en jongens tot ongeveer 12 jaar (in voorkomende gevallen ook oudere mannelijke slachtoffers). De slachtoffers zijn hier veilig. De grootste groep wordt gevormd door binnenlandse slachtoffers, maar het betreft ook een aanzienlijk aantal vrouwen dat vrijwillig is teruggekeerd uit het buitenland.¹⁸⁹

De *shelters* van NAPTIP bieden in principe tijdelijke opvang. De meeste slachtoffers verblijven er doorgaans zes weken. De maximale periode is in de praktijk ongeveer drie maanden. Slachtoffers worden echter nooit zomaar op straat gezet. Zij hoeven de *shelter* pas te verlaten als er een passende oplossing voor hun situatie is gevonden, al dan niet na overleg met familieleden van betrokkene. Meestal betekent dit dat het slachtoffer kan terugkeren naar de familie (dit heeft de voorkeur van NAPTIP), in andere gevallen wordt het slachtoffer hervestigd, waarbij NAPTIP zorg draagt voor ondersteuning bij de re-integratie (training van beroepsvaardigheden, verstrekken van microkrediet, etc.).¹⁹⁰

¹⁸⁷ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012). Zie § 5.5 'Opvangmogelijkheden'.

¹⁸⁸ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012) en US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012). Zie § 5.5 'Opvangmogelijkheden'.

¹⁸⁹ US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012), Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012) en UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012).

¹⁹⁰ US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012).

Behalve NAPTIP beschikt ook een aantal ngo's over *shelters* waar slachtoffers kunnen worden opgevangen en over *half way homes*, waar vrouwen een tijd kunnen verblijven voordat zij worden herenigd met familie of worden hervestigd. Er zijn geen aparte organisaties die zich specifiek bezig houden met hervestiging van vrouwen. Als hervestiging aan de orde is, worden vrouwen hiermee door NAPTIP of de betrokken ngo's zo goed mogelijk geholpen. Hervestiging is gemakkelijker wanneer het slachtoffer een duurzame inkomstenbron heeft, zodat hij of zij in het eigen levensonderhoud kan voorzien. Ook is het belangrijk in de nieuwe woonplaats een netwerk te hebben van familieleden of personen met dezelfde regionale en etnische afkomst.¹⁹¹

¹⁹¹ UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012), US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012) en US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012).

6 Bijlagen

6.1 Literatuurlijst

6.1.1 Naslagwerken en rapporten

- AI, *Amnesty International Annual Report 2011 – Nigeria* (13 mei 2011)
- AI, *The True 'Tragedy'* (november 2011)
- AI, *Amnesty International Annual Report 2012 – Nigeria* (24 mei 2012)
- CIA, *The World Factbook, Nigeria* (4 oktober 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (maart 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (april 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (mei 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (juni 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (juli 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (augustus 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (september 2012)
- EIU, *Country Report Nigeria* (oktober 2012)
- Freedom House, *Freedom in the World 2012 – Nigeria* (31 augustus 2012)
- Freedom House, *Countries at the Crossroads 2012 – Nigeria* (20 september 2012)
- Freedom House, *Freedom on the Net 2012 – Nigeria* (25 september 2012)
- HRW, *Nigeria: Corruption on Trial?* (augustus 2011)
- HRW, *World Report 2012: Nigeria* (januari 2012)
- ICG, *Lessons from Nigeria's 2011 Elections* (15 september 2011)
- ICRC, *Annual Report 2010* (mei 2011)
- UK Border Agency, *Female Genital Mutilation (FGM)* (20 juni 2008)
- UK Border Agency, *Country of Origin Information Report Nigeria* (6 januari 2012)
- UK Home Office, *Operational Guidance Note: Nigeria* (4 oktober 2012)
- USCIRF, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Nigeria* (18 april 2011)
- UNSC, *S/2011/811, Report of the Secretary-General on the activities of the United Nations Office for West Africa* (30 december 2011)
- US Commission on International Religious Freedom, *Annual Report 2011 – Countries of Particular Concern: Nigeria* (28 april 2011)
- US Department of Labor, *2011 Findings on the Worst Forms of Child Labor – Nigeria* (26 september 2012)
- US Department of State, *Background Note: Nigeria* (20 oktober 2011)
- US Department of State, *2011 Human Rights Report: Nigeria* (24 mei 2012)
- US Department of State, *2012 Trafficking in Persons Report – Nigeria* (19 juni 2012)
- US Department of State, *2011 Report on International Religious Freedom – Nigeria* (30 juli 2012)
- US Department of State, *Country Reports on Terrorism 2011 – Nigeria* (31 juli 2012)

6.1.2 Websites

- www.ad.nl
- www.africa-union.org/officialdocuments
- www.afriquejet.com
- www.afrol.com
- www.afro.who.int
- www.aivl.be
- www.allafrica.com
- www.amipnewsonline.org
- www.amnesty.org
- www.amnestyusa.org
- www.awate.com
- www.bbc.co.uk
- www.cia.gov
- www.coinmill.com
- www.commondreams.org
- www.camroonnewsline.com
- www.chartsbin.com
- www.demorgen.be
- www.eiu.com
- www.elsevier.nl
- www.ethnologue.com
- www.facebook.com
- www.flarenetwork.org
- www.freedominfo.org
- www.guardian.co.uk
- www.hdr.undp.org/statistics
- www.hri.ca/uninfo/treaties
- www.hrw.org
- www.icrc.org
- www.immigration.gov.ng
- www.iom-nederland.nl
- www.irinnews.org
- www.jure.nl
- www.landenweb.net
- www.lemonde.fr
- www.lexisnexis.com
- www.mapscroll.blogspot.com
- www.mg.co.za
- www.modernghana.com
- www.nd.nl
- www.nidos.nl
- www.nigeriancompass.com
- www.nigerianembassy.nl/passport
- www.nigeria-law.org
- www.nigerianstalk.org
- www.nl.thabor.org
- www.nrc.nl
- www.ngrguardiannews.com
- www.ohchr.org
- www.opendoors.nl
- www.parool.nl

- www.peoplesdaily-online.com
- www.premiumtimesng.com
- www.projectalertnig.org
- www.publications.iom.int
- www.refdaq.nl
- www.reuters.com
- www.rsf.org
- www.safeafricagroup.com
- www.soschildrensvillages.org.uk
- www.telegraaf.nl
- www.thenigeriandaily.com
- www.thenigerianvoice.com
- www.therealwoman.org
- www.transparency.org
- www.treaties.un.org
- www.tribune.com.ng
- www.un.int
- www.un.org
- www.unhcr.org
- www.unhcr.ch/treaties
- www.un-nigeria.org/unagencies/unicef.html
- www.unicef.org
- www.unodc.org
- www.unifem.org
- www.vanguardngr.com
- www.wacolnigeria.org
- www.wfp.org
- www.wikipedia.org
- www.world.myjoyonline.com

6.2 Lijst van afkortingen

ACCORD	African Centre for the Constructive Resolution of Disputes
AFP	Agence France Presse
AI	Amnesty International
AMIP	Atmospheric Model Intercomparison Project
AU	Afrikaanse Unie
CAT	Committee against Torture
CED	Committee on Enforced Disappearance
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination Against Women
CERD	Committee on the Elimination of Racial Discrimination
CESCR	Committee on Economic, Social and Cultural Rights
CIA	Central Intelligence Agency
CMW	Committee on Migrant Workers
CNN	Cable News Network
COSUDOW	Committee for the Support of the Dignity of Women
CPJ	Committee to Protect Journalists
CPRD	Committee on the Rights of Persons with Disabilities
CRC	Committee on the Rights of the Child
ECOSOC	Economic Community and Social Council
ECOWAS	Economic Community of West African States
EFCC	Economic and Financial Crimes Commission
EIU	Economist Intelligence Unit
FGM	Female Genital Mutilation
FLARE	Freedom Legality and Rights in Europe
HDI	Human Development Index
HRC	Human Rights Council (VN-Mensenrechtenraad)
HRW	Human Rights Watch
ICC	International Criminal Court (Internationaal Strafhof)
ICG	International Crisis Group
ICRC	International Committee of the Red Cross
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IFEX	International Freedom of Expression Exchange
IGLHRC	International Gay and Lesbian Human Rights Commission
ILGA	International Lesbian and Gay Association
IMF	Internationaal Monetair Fonds
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
IPS	Inter Press Service News Agency
IRBC	Immigration and Refugee Board of Canada
IRIN	Integrated Regional Information Networks
ITUC	International Trade Union Confederation
JTB	Joint Tax Board
LGBT	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender
MASSOB	Movement for the Actualisation of the Sovereign State of Biafra
MEND	Movement for the Emancipation of the Niger Delta
MOSOP	Movement for the Survival of the Ogoni People
MRGI	Minority Rights Group International
NAPTIP	National Agency for Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters
NHRC	National Human Rights Commission

NIDOS	Network of International Development Organisations in Scotland
NIMC	National Identity Management Commission
NIS	Nigeria Immigration Service
NUJ	Nigeria Union of Journalists
NOMRA	Network of Migration Research on Africa
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights
RDC	Refugee Documentation Centre (Ireland)
RNW	Radio Nederland Wereldomroep
RSF	Reporters Sans Frontières
RWB	Reporters Without Borders
SERAP	Socio-Economic Rights and Accountability Project
SGVN	Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
SJAI	Social Justice and Advocacy Initiative
SPT	Subcommittee on Prevention of Torture
UNDP	United Nations Development Programme
UNEP	United Nations Environment Programme
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
UNFPA	United Nations Fund for Population Activities (sinds 1987: United Nations Population Fund)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Children's Fund
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
UNSC	United Nations Security Council
UPR	Universal Periodic Review
USCIRF	United States Commission on International Religious Freedom
VN	Verenigde Naties
VR	Veiligheidsraad
WACOL	WomenAid Collective
WFP	World Food Programme
WHO	World Health Organisation (Wereldgezondheidsorganisatie)
WPAPA	Women's Rights Advancement and Protection Alternative

6.3 Kaart van Nigeria

